

Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas
Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001
„Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

PAGRINDINIO UGDYMO ŠOKIO BENDROSIOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REKOMENDACIJOS

Įgyvendinimo rekomendacijas parengė: *dr. Birutė Banevičiūtė, Agnė Rickevičienė, Jolita Morkūnaitė*

Turinys

1. Naujo turinio mokymo rekomendacijos.....	2
2. Aukštesniųjų šokio pasiekimų ugdymas.....	14
3. Tarpdalykinių temų integravimas. Dalykų dermė.....	15
4. Kalbinių gebėjimų ugdymas.....	17
5. Siūlymai mokytojų nuožiūra skirstomų 30 procentų pamokų.....	19
5.1. 5-6 klasės.....	19
5.2. 7-8 klasės.....	19
5.3. 9-10 ir I-II gimnazijos klasės.....	20
6. Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai.....	20
6.1. 6 klasė.....	21
6.2. 7 klasė.....	23
6.3. 10 ir II gimnazijos klasė.....	26
7. Skaitmeninės mokymo priemonės.....	47
8. Literatūros ir šaltinių sąrašas.....	50
9. Užduočių ar mokinių darbų, iliustruojančių pasiekimų lygius, pavyzdžiai.....	50

1. Naujo turinio mokymo rekomendacijos

Siekiant aiškumo ir kokybiško Šokio bendrosios programos įgyvendinimo bei sėkmingo mokinių pasiekimų ugdymo, pirmiausia turime susitarti dėl programoje vartojamų sąvokų.

Šoka pavieniui:

- Šoka vienas, erdvėje (salėje) būdamas vienas – solo
- Šoka vienas, erdvėje (salėje) būdamas su kitais, tačiau nesiderina prie kitų šokančiųjų

Šoka poroje:

- Šoka dviese, derindami judesius tarpusavyje, tačiau nesusikabinę rankomis
- Šoka dviese, derindami judesius tarpusavyje ir susikabinę rankomis

Šokio judesiai: Natūralūs, bet nepriklausantys jokiame šokio žanrui ar stiliui, judesiai, sujungti į seką, turinčią ritminę struktūrą

Šokio žingsniai: Kultūriškai atpažįstami šokio judesiai, priklausantys kuriam nors šokio žanrui ar stiliui, pvz. polkos žingsnis, valso žingsnis, liaunas, stryksnis ir pan.

Kuria šokį: improvizuoja ir komponuoja šokio judesių sekas. Improvizuoja, t. y. kuria iš anksto neapgalvodamas, kokius šokio judesius pasirinks, ir nesiekia prisiminti sukurtų judesių ir jų sekų. Komponuoja, t. y. apgalvoja, atrenka, sujungia ir prisimena sukurtas šokio judesių sekas ar šokio fragmentus.

Šokio elementai: erdvė, laikas, energija. Tai elementai, kurie reiškiasi visuose šokiuose, nepriklausomai nuo jų žanro ir stiliaus, kitaip sakant, tai elementai, kurie vienija atskirus šokius į šokio meną.

Erdvės elementas apima:

- erdvės lygius (aukštai – atsistojus, pasistiebus, iškėlus rankas į viršų, pašokus aukštyn, žemai – atsitūpus, atsėdus, atsigulus, per vidurį – pasilenkus, pritūpus)
- erdvės kryptis (pirmyn, atgal, aukštyn, žemyn, į šoną, ratu)
- erdvės figūras (šokėjų išsidėstymą erdvėje, suformuojantį įvairius šokio brėžinius – linijas, ratus ir kt.)

Laiko elementas apima:

- ritmą (tai judesių ar judesių sekų pasikartojimą, tai nėra tas pats, kas ritmiški judesiai)
- judesių tempą (greitai, lėtai, greitėjančiai, lėtėjančiai)
- pauzę (nejudėjimą)

Energija apima:

- judesio dydį (didelis, mažas)
- judesio formą (apvalus, kamputas)
- judesio svorį/stiprumą (stiprus, sunkus, lengvas)

Orientuotis šokio erdvėje: nustatyti savo buvimo vietą šokio metu kitų šokančiųjų atžvilgiu, susivokti kuria kryptimi (pirmyn, atgal, aukštyn, žemyn, į šoną) judėti šokio metu, judėti erdvėje pagal šokio brėžinius (rate, ratu, linijoje, vorele ir kt.).

Prisiderinti prie šokio ritmo ir tempo: kiekvienas judesys turi savo natūralų atlikimo tempą, pavyzdžiui, atlikti šuoliuką lėtai nėra įmanoma, galima lėtai pritūpti, bet pakibti ore nepavyks, apsisukti ant vienos kojos lėtai taip pat sudėtinga, greitai eiti aukštai keliant ištiestas kojas taip pat sudėtinga ir pan. Todėl pirminiame lygmenyje mokiniui reikia savo kūno galimybes priderinti prie judesio tempo, dydžio, formos ir kt. Kitas lygmuo, kai šokama pagal muziką, ji taip pat diktuoja savo tempą, todėl mokiniui reikia prisiderinti dar ir prie muzikos ritmo ir tempo.

Interpretuoti šokio kūrinį: išsakyti, kaip suprato stebėto ar atlikto šokio kūrinio perteikiamas prasmės, temas, idėjas.

Tyrinėti šokio reiškinius: ieškoti, stebėti, aiškintis dėsningumus. Reiškiny – vykstantis procesas: tradicijos, tendencijos, mados, žanrai, stiliai, asmenybės, kolektyvai. Šokio kūrinys nėra tapatu reiškiniui. Reiškiny yra platesnė sąvoka.

Pagrindiniai šokio žanrai ir stiliai:

- Liaudies šokis (folklorinis, sceninis)
- Istorinis šokis (Renesanso, Baroko, Romantizmo)
- Baletas (romantinis, klasikinis, šiuolaikinis)
- Pramoginiai šokiai (standartiniai (klasikiniai), Lotynų Amerikos)
- Šiuolaikinis šokis (modernus, postmodernus)
- Gatvės šokis (breikas, hiphopas, lockingas, poppingas)

Šokiai į žanrus ir stilius skirstomi pagal:

- būdingus, kultūriškai susiformavusius ir atpažįstamus šokio žingsnius (polkos, valso, liaunas, stangrusis, rumba, ča ča ir pan.)
- būdingą judesius lydinčią muziką, kostiumus

Nagrinėti šokio kontekstus: aiškinti esmę, svarstyti, analizuoti išskiriant požymius. Kontekstai – aplinkybės, kuriose reiškiasi šokio reiškiniai. Aplinkybės gali būti istorinės, geografinės, socialinės, kultūrinės.

Siekiant kokybiškai įgyvendinti atnaujintą šokio ugdymo turinį, svarbiausia yra veikimo sistemingumas, kuris prasideda nuo atsakingo planavimo, metodų ir veiklų pasirinkimo, tarimosi ir derinimo. Į visus šiuos procesus turi būti įtraukti ir mokiniai, kitus dalykus mokantys kolegos bei mokyklos administracija.

Pagrindinis iššūkis, tenkantis šokio mokytojams, tai šokio ugdymo proceso galimas nenuoseklumas dėl mokyklose susidariusios padėties, kai šokio pamokos nėra privalomos. Nežiūrint fragmentuoto, kai kuriais atvejais pertraukto šokio ugdymo proceso, šokio mokytojo pareiga užtikrinti, kad nepriklausomai nuo periodo trukmės šokio pamokų metu vyktų veiklos iš visų trijų šokio dalyko sričių: šokio raiškos, šokio supratimo ir vertinimo, šokio reiškinių ir kontekstų pažinimo.

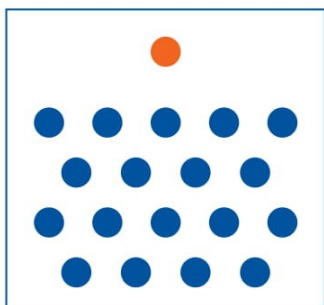
Labai svarbu, kad mokytojai suvoktų skirtumą tarp šokio pamokų, t.y. formalaus ugdymo, ir šokio būrelio užsiėmimų, t.y. neformalaus švietimo, tikslų ir metodų, kad šokio pamokos nevirstų repeticijomis. Todėl svarbu pasirinkti tinkamus metodus, kurie efektyviausiai veiktų kiekvienoje šokio dalyko srityje siekiant numatytų mokinių pasiekimų.

Šokio raiška.

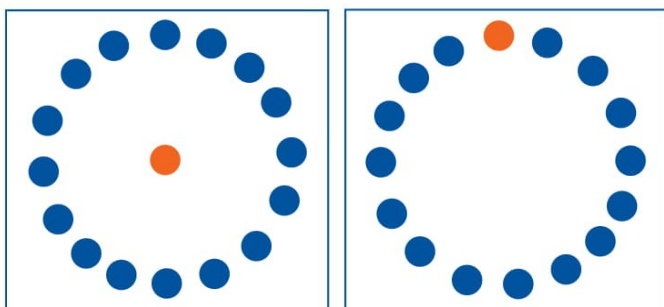
Šokio atlikimo gebėjimų ugdymui tinkami metodai. Mokant įvairių judesių, šokių žingsnių ir šokių pagrindiniai metodai yra *rodymas ir aiškinimas*. Norime atkreipti mokytojų į dėmesį į ydingą praktiką, kai šie metodai yra taikomi vienu metu, t. y. mokytojas rodydamas judesius, tuo pačiu metu juos dar ir aiškina. Psichologų nuomone, vaikai, ypač jaunesnio amžiaus, sunkiai sutelkia dėmesį į informaciją, gaunamą keliais būdais vienu metu, t. y. jie sutelkia dėmesį arba į žiūrėjimą, arba į klausymą. Kai vienu metu yra rodomi judesiai, aiškinamas jų atlikimas ir dar skaičiuojama mokiniai negali sutelkti pilnai dėmesio į judesį, nes juos blaško papildoma žodinė informacija. Kuo jaunesni mokiniai tuo sunkiau jiems suvokti tuos ryšius, todėl judesių mokymasis užtrunka. Todėl siūlome, taikyti rodymo ir aiškinimo metodus nuosekliai. Pirmiausiai, reiktų parodyti mokiniams pilnai atliktą šokio judesių seką ar visą šokią demonstruojant visus stiliaus ir žanro ypatumus (tai gali būti vaizdo įrašas arba mokytojo gyvai atliekami judesiai). Mokytojas šokdamas, rodydamas judesius neturėtų jų komentuoti. Vėliau judesių seką galima skaidyti į atskiras trumpesnes sekas, kad mokiniai galėtų kartoti kartu su mokytoju. Aiškinti, reiktų tik tada, jei mokiniams kyla klausimų ar neaiškumų. Siūlome neskaičiuoti rodant judesius, o leisti mokiniams pajusti judesių frazės trukmę, judesių tempą ir ritminę struktūrą. Labai svarbu suteikti mokiniams pakankamai laiko patiems išbandyti judesius, kai mokytojas nerodo, neaiškina ir neskaičiuoja. Būdamas tyloje su savo kūnu mokiny giliau pajunta judesį, jo tėkmę, trukmę ir kitas kokybes.

Atnaujintoje šokio programoje pradinėms klasėms yra siūlomi tradiciniai lietuvių ir kitų tautų šokiai yra paprasti savo struktūra ir judesių sandara, todėl gali būti išmokstami vienos pamokos metu, šokant visiems kartu. Tokiems šokiams nėra būtina iš anksto atskirai mokytis judesių, jų mokymasis paremtas taip vadinama liaudies pedagogika, kai šokių buvo mokomasi juos tuo pat metu atliekant įvairiuose susibūrimuose, šventėse.

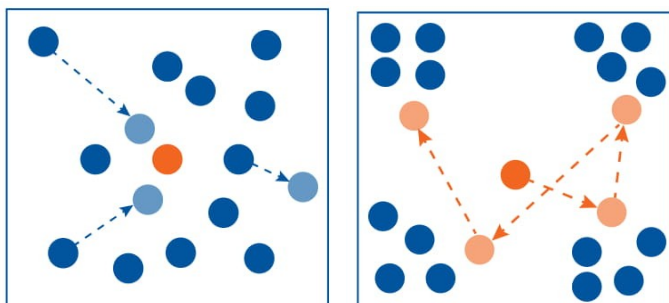
Siūlome, mokant šokio judesių, atliekant kūno apšilimą naudoti įvairius mokinių išdėstymus salėje, taip įvairinant mokymosi procesą ir siekiant, kad visi mokiniai atrastų sau tinkantį mokymosi būdą.

Mokant šokio atskirų judesių arba atliekant kūno apšilimo pratimus nebūtina visada mokinius išrikiuoti eilėmis. Tai yra gal būt labiausiai įprastas mokymo būdas Lietuvos mokyklose, tačiau nėra pats geriausias. Šio metodo taikymą galima patobulinti, keičiant mokinių stovėjimo tvarką eilėse, t. y. po kiekvieno pratimo ar judesių sekos, pirmą liniją eina į galą, o buvusi antra linija tampa pirmąja. Tokiu būdu, visi mokiniai pabūna ir priekyje ir gale, mokiniai nėra diskriminuojami.

Kitas išsidėstymas mokantis šokio judesių ir atliekant kūno apšilimo pratimus gali būti ratas. Šioje situacijoje yra du galimi variantai, kai mokytojas stovi rato centre ir rodo judesius, arba kai mokytojas stovi su mokiniais rate. Kai mokytojas stovi rate, jis po kiekvieno pratimo turėtų keisti savo vietą rate, siekiant kad mokiniai, stovintys priešingoje nei mokytojas rato pusėje, gali nesuvokti veidrodžiškumo principo ir daryti judesius arba į priešingą pusę arba priešinga koja, nei rodo mokytojas.

Mažiausiai įprasti, tačiau itin veiksmingi šokio mokymosi būdai yra, kai mokiniai salėje yra išsidėstę be aiškios struktūros (linijos, rato). Šioje situacijoje galimi du mokinių išsidėstymo variantai: 1) pavieniui, 2) grupėse po 3-4. Išsidėstymas erdvėje pavieniui veiksmingas atliekant kūno apšilimo pratimus, kai mokytojas šoka kartu su mokiniiais, bet nėra rodytojas, o labiau bendraautorius, bendraveikėjas. Todėl mokiniai daugiau susitelkia į tyrinėjimą, judesių pajautimą, o ne į mokytojo kopijavimą. Toks

išsidėstymas taip pat tinka, kai yra skiriama laiko mokinių savarankiškam judesių mokymuisi. Išsidėstymas grupėmis taip pat tinka savarankiškam judesių mokymuisi, kai mokiniai tardamiesi tarpusavyje, keisdamiesi savo išvalgomis apie judesių atlikimo būdus, mokosi vieni iš kitų. Mokytojo vaidmuo čia yra patariamasis, kai prieidamas prie atskirų grupių, klausia mokinių, kaip jiems sekasi mokytis, kokių yra sunkumų ar neaiškumų.

Mokymuisi turėtų būti parenkam šokiai, atitinkantys psichofizines mokinių galias. Nereikalaujama šokio žingsnių ir šokių atlikti techniškai. Skatinama mokantis šokių pažinti savo kūną ir jo fizines judėjimo galias, jas plėtoti. Mokytojas organizuoja ugdymo procesą pateikdamas kūrybinių užduočių, kurios plėtoja mokinių psichofizinio laisvumo, kūno jautimo, savęs suvokimo ir valdymo gebėjimus. Pabrėžiamas judesių darnos, koordinacijos, judėjimo sklandumo, kūno kinestetinių galių ugdymas. Turėtų būti siūlomos improvizacinės judesio užduotys, kurios padėtų mokiniams pažinti, pajauti ir plėtoti savo kūno judėjimo galias, kontroliuoti save, sukaupti dėmesį, numatyti veiksmus, koordinuoti judesį ir mintį.

Šokio kūrybos gebėjimų ugdymui tinkami metodai. Pagrindiniai kūrybinių gebėjimų ugdymo metodai yra *improvizavimas ir komponavimas*. Pradinėse klasėse siūlome organizuoti mokinių improvizavimą, t. y. kūrimą atlikimo metu, pavieniui, nes tai yra paprasčiausias būdas. Improvizuoti poroje ar grupėje yra sudėtingiau, nes šokantiesiems reikia nesitariant susitarti, t. y. šokio metu pajauti, kur ir kaip juda partneris, prisitaikyti prie jo judėjimo, bet tuo pačiu ir pačiam išlaikyti iniciatyvą. Jaunesniems mokiniams rekomenduojama naudoti improvizavimą pavieniui, bet ne po vieną salėje, o po kelis šokant vienu metu, bet nesiderinant tarpusavyje. Kiti mokiniai tuo metu gali stebėti improvizuojančius klasės draugus, kad vėliau galėtų aptarti.

Komponavimas, t. y. kūryba apgalvojant, atrenkant judesius, juos sujungiant ir prisimenant jų seką, pradinių klasių mokiniams rekomenduojama pirmiausia mokytis porose, nes dviese lengviau susitarti nei didesnėje grupėje. Vėliau, galima siūlyti mokiniams kurti grupėse, tokiu atveju geriausia yra grupės po keturis mokinius, nes esant keturiose galiam išgauti daugiau šokėjų išsidėstymo variantų: ratu, linija, po dvi poras, dvi linijos, trys linijoje ir vienas atskirai ir pan.

Mokant improvizavimo ir komponavimo reikėtų aiškiai suformuluoti kūrybines užduotis.

1 pavyzdys. Sujunkite greitus ir lėtus judesius ir atlikite juos aukštai, žemai ir per vidurį.

2 pavyzdys. Sukurkite judesių seką, kurioje būtų panaudoti dideli ir maži bei greiti ir lėti judesiai.

3 pavyzdys. Sukurkite judesių seką, kuri atskleistų gėlės augimo ciklą nuo sėklos pasodinimo iki žiedų nuvytimo.

Netinkamos tokios kūrybinės užduotys, kuriose siūloma, pavyzdžiui, mokiniams šokti kaip jaučia muziką, arba vaizduoti kokį nors gyvūną. Pirmu atveju, tai nėra improvizavimas ar komponavimas, o tai yra spontaninė saviraiška. Ji galima, siekiant suteikti mokiniams galimybę atsipalaiduoti, pailsėti. Antru atveju, mokiniai ima imituoti stereotipiškai atpažįstamus gyvūnų judesius, pavyzdžiui, jei siūloma pavaizduoti šuniuką ar kačiuką, mokiniai tiesiog ropoja ant keturių, kartais plaštakų judesiais imituodami kaip kačiukai prausiasi. Kokį gyvūną besiūlytų mokytojas, dažniausiai mokinių judesių raiška yra labai skurdi, imitacinė, mokiniams sunku vystyti judesius, t. y. kurti judesių sekas, kurti šokį. Tokiu atveju, jei mokytojas nori naudoti gamtos įvaizdžius mokinių kūrybinėms užduotims, jis turėtų aptarti su mokiniais galimas judesių vystymo kryptis.

5-6 klasė

Individuali kūrybinė improvizacinė užduotis. Užduoties atlikimo trukmė 15 min.

Instrukcija mokiniams: sukurkite šokį, perteikiantį skirtingas medžiagų būsenas – dujinę, skystą ir kietą. Pagalvokite, kokią medžiagą pasirinksite šokio idėjai perteikti.

Instrukcija mokytojui: aptariant su mokiniais medžiagos pasirinkimą, nukreipiamaisiais klausimais reiktų mokinius užvesti apie vandens idėją, nes vanduo būna visose trijose būsenose – dujinėje (garų), skystoje (tekantis vanduo – upė, krentantis vanduo – lietus), kietoje (ledas, sniegas, varvekliai). Aptariant su mokiniais kaip vanduo pereina iš vienos būsenos į kitą ir kuo pasižymi kiekvienos būsenos judesiai, pavyzdžiui, klausiant mokinių tokių klausimų: pasakykite

ir parodykite, prašau, kaip juda garai, kaip garuoja vanduo iš balos, pasakykite ir parodykite, prašau, kokiais judesiais galima perteikti vandens tekėjimą ir pan. Svarbu ne tik, kad vaikai įvardintų judesius, bet ir juos parodytų. Aptarus galimus judesius ir atskiriems mokiniams juos parodžius, mokinius galima padalinti į dvi grupes, kai vieni yra žiūrovai, o kiti – šokėjai. Vienai grupei pašokus, mokytojas klausia žiūrovų, kokius judesius jie matė, kaip atpažino koks judesys kokią vandens būseną perteikė. Tada klausiama šokėjų, kokius judesius kuriai būsenai jie pasirinko ir kodėl. Paskiausiai savo apibendrinimą ir įvertinimą pateikia mokytojas. Tada šokti eina kita grupė ir po jos atlikimo taip pat vyksta diskusija ir aptarimas. Kaip ir visose kūrybinėse improvizavimo užduotyse vanduo ir jo būsenos yra tik įvaizdis, o pagrindinis tikslas – mokiniai mokosi išreikšti šokio elementus – erdvę (kryptis, nes vandeniui garuojant mokiniai judės aukštyn, lietuvi krentant mokiniai judės žemyn, lygius, nes ledui sustingus formuos kūno pozas įvairiuose erdvės lygiuose – aukštai, žemai, per vidurį), laiką (tempą, nes garuos lėtai, šokinės lašais greitai), energiją (judesio dydį, nes šokinės mažais šuoliukais kaip lašai arba dideliais šuoliais per balas, formą, nes garuojant naudos banguotus, plaukiančius judesius, varveklį ar snaigės būsenoje – kapotus, kampuotus judesius), derindamas įvairias judesio kokybes, pakartodamas atskirus judesius ar jų sekas, sukurs savo kompozicijos ritminę struktūrą. Šiai užduočiai muzika nėra reikalinga, tačiau galimai pasiūlyti mokiniams užduotį pakartoti su muzika.

7-8 klasė

Individuali kūrybinė improvizacinė užduotis. Užduoties atlikimo trukmė 15 min.

Instrukcija mokiniams: sukurkite šokį, perteikiantį pagrindinius gamtos elementus – orą, vandenį, ugnį ir žemę ir su jais susijusias gamtos stichijas – uraganą, cunamį, miškų gaisrus ir žemės drebėjimą.

Instrukcija mokytojui: su mokiniams aptarti kaip galima judesiu perteikti orą, vandenį, ugnį ir žemę ar jų savybes bei kaitą, taip pat kaip kyla gamtos stichijos ir kaip jos įtakoja viena kitą, pvz., žemės drebėjimas vandenyne sukelia cunamį, stiprus vėjas sukelia miškų gaisrus. Siekiant išvengti reiškinių imitavimo, svarbu aptarti galimas veiksmo vystymo kryptis, pvz. nedidelė laužo ugnis, lekiančios kibirkštys, jų susidūrimas su sausa augmenija, gaisras, didelės liepsnos, jų gesinimas vandeniui, smėliu. Aptarus veiksmo vystymo eigą, numatyti kokiais judesiais galima tai perteikti, atkreipiant mokinių dėmesį į erdvės lygių, skirtingo judesių tempo, dydžio, formos naudojimą (laužas dega žemai, mažos liepsnos banguoja ir pamažu kyla į viršų, didėja, žiežirbos greitai šokinėja į visas puses, didelis gaisras mažėja, gęsta ir pan.). Veiksmo vystymo ir judesių parinkimo bei šokio elementų raiškos aptarimas yra garantas, kad mokiniai turės minčių ir galės laisvai improvizuoti. Aptarus mokinius galima padalinti į dvi grupes, kai vieni yra žiūrovai, o kiti – šokėjai. Vienai grupei pašokus, mokytojas klausia žiūrovų, kokius judesius jie matė, kaip atpažino koks judesys kokią stichiją ar vyksmą perteikė. Tada klausiama šokėjų, kokius judesius kuriai stichijai jie pasirinko ir kodėl. Paskiausiai savo apibendrinimą ir įvertinimą pateikia mokytojas. Tada šokti eina kita grupė ir po jos atlikimo taip pat vyksta diskusija ir aptarimas. Kaip ir visose kūrybinėse improvizavimo užduotyse gamtos elementai ir stichijos yra tik įvaizdis, o pagrindinis tikslas – mokiniai mokosi išreikšti šokio elementus – erdvę (kryptis, lygius), laiką (tempą), energiją (judesio dydį, formą, stiprumą), derindamas įvairias judesio kokybes, pakartodamas atskirus judesius ar jų sekas, sukurs savo kompozicijos ritminę struktūrą. Šiai užduočiai muzika nėra reikalinga, tačiau galima pasiūlyti mokiniams užduotį pakartoti su muzika.

9-10 klasė

Individuali kūrybinė improvizacinė užduotis. Užduoties atlikimo trukmė 15 min.

Instrukcija mokiniams: sukurkite šokį, perteikiantį žmogaus kūno dalių limituotą judėjimą, įsivaizduojant kaip juda žmonės, kurie neturi kojos ar abiejų kojų, rankos ar abiejų rankų, sėdi vežimėlyje, nemato ar negirdi.

Instrukcija mokytojui: su mokiniais aptarti kaip žmonės juda, kai neturi galūnių arba kai nemato. Galbūt verta pažiūrėti vaizdo įrašų su spektakliais ar pasirodymais tokių šokėjų arba išsiaiškinti gal mokiniai savo aplinkoje pažįsta tokių žmonių. Aptariant svarbu išsiaiškinti, kaip pakinta raumenų darbas, koordinacija, kūno centras. Tai paskatintų mokinius labiau pajauti savo kūną. Siekiant, kad mokiniai giliau suvokti kūno dalių judėjimo limitavimą, pasiūlyti mokiniams apsirišti ranką taip, kad ji priglustų prie kūno ir negalėtų judėti, arba kojas susirišti kartu, arba užsirišti akis. Aptarus judesių vystymo eigą mokinius galima padalinti į dvi grupes, kai vieni yra žiūrovai, o kiti – šokėjai. Vienai grupei pašokus vyksta diskusija, kurios metu šokusieji mokiniai apibūdina savo potyrius, žiūrovai išsako savo nuomonę. Paskiausiai savo apibendrinimą ir įvertinimą pateikia mokytojas. Tada šokti eina kita grupė ir po jos atlikimo taip pat vyksta diskusija ir aptarimas. Kaip ir visose kūrybinėse improvizavimo užduotyse judesių limitavimas yra priemonė, o pagrindinis tikslas – mokiniai mokosi išreikšti šokio elementus – erdvę (kryptis, lygius), laiką (tempą), energiją (judesio dydį, formą, stiprumą), derindamas įvairias judesio kokybes, pakartodamas atskirus judesius ar jų sekas, sukurs savo kompozicijos ritminę struktūrą. Šiai užduočiai muzika nėra reikalinga, tačiau galima naudoti muziką kaip foną.

Visos individualios kūrybinės užduotys gali būti pasiūlytos mokiniams atlikti ir porose bei grupėse po keturis. Tokiu atveju, reiktų atkreipti mokinių dėmesį į tai, kad būdami poroje ar grupėje, jie turi aptarti ir pasirinkti kaip atliks judesius, ar visi kartu bus, pavyzdžiui, viename erdvės lygyje ir judės lėtai, ar vienas bus aukštai ir judės lėtai, o kitas bus žemai ir judės greitai. O gal būt pradžioje jie šoks vienodai, paskui išsiskirs, o pabaigoje vėl judės vienodai. Tai būtų jau sudėtingesnė užduotis, todėl tinkama arba vyresniems mokiniams nuo 3-4 klasės arba pažengusiems, turintiems daugiau patirties kūryboje.

Mokant mokinius šokio kūrybos reikėtų pradėti nuo natūralių judesių naudojimo, t. y. siūlant kūrybines užduotis pabrėžti, kad judesiai yra ėjimas, bėgimas, ropojimas, šliaužimas, vertimasis, šuoliukai, sukiniai ir pan. Tai judesiai, kuriuos mokiniai atlieka kasdieniame gyvenime, t.y. jų nereikia mokytis iš anksto, norint kurti šokį. Tai tinka bet kurio amžiaus mokiniams, jei yra pradedantieji kūrybiniame procese. Nes svarbiausia, mokantis šokio kūrybos, yra suvokti, kaip atskiri judesiai išreikšti erdvėje, laike su tam tikra energija, tampa visuma siekiant estetinių tikslų, perteikiant savo mintis ir jausmus. Atskiri judesiai, kaip atskiri žodžiai, patys savaime, be kitų žodžių šalia, be konteksto, jie nieko nereiškia, nes priešingai nei žodžiai, kurie turi susietas prasmes, judesiai tokių prasmių neturi. Todėl tik visuma judesių, jų derinių, jų pasikartojimų perteikia prasmę.

Kai mokiniai susipažįsta su šokio elementais ir jų raiškos variantais bei judesių derinimo galimybėmis, panaudojant tuos pačius kūrybos principus, galima vietoj natūralių judesių naudoti tuos, kuriuos mokiniai mokėsi, pavyzdžiui, lietuvių liaudies sceninio šokio žingsnių ar pramoginių šokių žingsnių. Tokiu būdu, mokiniai giliau įtvirtins ir pačių žingsnių atlikimą, kai ne tik mokysis kitų autorių sukurtų šokių, bet ir mokysis savaip jungti žinomus šokių žingsnius.

Šokio supratimas ir vertinimas.

Šokio nagrinėjimo, interpretavimo ir vertinimo gebėjimų ugdymui tinkami metodai. Siekiant ugdyti mokinių gebėjimą analizuoti šokį, reiktų skirti tam pakankamai laiko, numatant įtraukti stebėjimo veiklą. Nagrinėti kitų sukurtą šokį, reikalinga sudaryti mokiniams sąlygas tą šokį stebėti. Tai gali vykti gyvai, stebint šokio pasirodymą, spektaklį, šventę mokykloje ar kultūros įstaigoje, arba stebint vaizdo įrašus. Žinoma, visada paveikiau, yra gyvas pasirodymo stebėjimas, todėl siūloma susiplanuoti ir sudaryti mokiniams galimybę bent kartą per mokslo metus stebėti šokio pasirodymą gyvai. stebimą, savo atliekamą ir savo sukurtą šokį Pirmiausia reiktų susiplanuoti, kiek laiko per mokslo metus skirsite šiai veiklai. Siūlome keletą variantų.

1 variantas. Šokio stebėjimo, analizavimo ir vertinimo veiklai skiriama visa pamoka vieną kartą per mėnesį arba vieną kartą per du mėnesius.

5-6 klasė. Šokio stebėjimo, analizavimo ir vertinimo veiklai skiriama visa pamoka vieną kartą per mėnesį arba vieną kartą per du mėnesius (4-5 pamokos)

Pasiekimai		
B1 Nusako stebėto šokio elementų (erdvės, laiko, energijos) raišką ir įvardija bruožus, nusakančius šokio žanrą.	B2 Paaiškina kaip suprato stebėto šokio temą ir nuotaiką, padedamas pagrindžia savo išvargas.	B3 Vartodamas tinkamas šokio sąvokas išsako savo nuomonę apie stebėtą šokio kūrinį ir padedamas pagrindžia savo išvargas.
Veikla		Laikas
Stebi mokytojo parinktus vaizdo įrašus su lietuvių sutartinių šokiais https://www.youtube.com/watch?v=IK6jMrWOaTs&list=PLrLh0Vet5pcLpToXGtbSxlqVj_RLv69c&index=23 ir indų tradiciniais šokiais https://www.youtube.com/watch?v=i8esmkLcXgU bei lietuviškų sutartinių interpretacija indų tradicinio šokio raiška https://www.youtube.com/watch?v=ppG9o9jOISc		Spalis
Stebi mokytojo parinktas ištraukas iš Lietuvos moksleivių Dainų šventės Šokių dienos ir analizuoja stebėtus lietuvių liaudies sceninio šokio epizodus Lietuvos moksleivių dainų šventė 2016. Šokių diena „Mano žemė“ - LRT		Lapkritis
Stebi mokytojo parinktas ištraukas iš E. Balsio baletu „Eglė žalčių karalienė“ ir analizuoja stebėtus epizodus. https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/5981/e-balsys-baletas-egle-zalciu-karaliene-i-ir-ii-veiksmi-em		Vasaris
Stebi mokytojo parinktas ištraukas iš Lietuvos moksleivių Dainų šventės Šokių dienos ir analizuoja stebėtus baletu epizodus Lietuvos moksleivių dainų šventė 2016. Šokių diena „Mano žemė“ - LRT		Kovas
Stebi mokytojo parinktas ištraukas iš Lietuvos moksleivių Dainų šventės Šokių dienos ir analizuoja stebėtus šiuolaikinio šokio epizodus Lietuvos moksleivių dainų šventė 2016. Šokių diena „Mano žemė“ - LRT		Balandis

2 variantas. Šokio stebėjimo, analizavimo ir vertinimo veiklai skiriama laiko kiekvienoje pamokoje apie 20-25 min. Uždavus klausimą, labai svarbu išlaukti atsakymo, neskubinti mokinių kartojant klausimą arba kreipiantis į konkretų mokinį su prašymu atsakyti. Taip pat svarbu, siekti, kad į atskirus klausimus atsakytų vis kiti mokiniai, t. y. pasiekti situaciją, kai visi mokiniai pasisako, kad ir trumpu atsakymu „taip“, „nežinau“ ir pan. Į kiekvieno mokinio atsakymą reikėtų sureaguoti, paskatinant jį pamąstyti toliau, užduodant klausimą „kodėl taip manai“.

7-8 klasė. Šokio stebėjimo, analizavimo ir vertinimo veiklai skiriama laiko kiekvienoje pamokoje apie 25-30 min.

Pasiekimai	Veikla	Trukmė
A2 Pavieniui kuria susietas šokio judesių sekas, perteikdamas kūrybinio sumanymo idėją, tyrinėdamas šokio elementus (erdvę, laiką, energiją).	Remdamiesi lietuvių kalbos ir istorijos mokymosi medžiaga apie holokaustą ir žydų kultūrą Lietuvoje grupėse po keturis kuria šokio etiudus, naudodami natūralius judesius, tyrinėdami šokio elementus ir perteikdami holokaustą patyrusių jaunų žmonių išgyvenimus.	15 min.
B1 Nusako savo sukurto šokio elementų (erdvės, laiko, energijos)	Pristačius klasės draugams sukurtus etiudus vyksta diskusija, kurios metu	10 min.

raišką.	mokiniai analizuoja kokius pasirinko judesius, erdvės lygius, kryptis, judesių tempą, dydį, formą, kaip jungė judesius į sekas, siekdami perteikti pasirinktą temą.	
B2 Nusako savo sukurto šokio perteikiamas prasmes ir pagrindžia savo išvalgas.	Diskutuoja, kodėl pasirinko vienokius ar kitokius judesius, kaip juos jungė, kaip tai padėjo perteikti kūrybinį sumanymą. Diskutuoja su klasės draugais, kaip kiti suprato jų kompoziciją, ar panašiai, ar kitaip, siekia pagrįsti savo išvalgas.	10 min.
B3 Vartodamas tinkamas šokio sąvokas išsako savo nuomonę apie savo sukurtą šokio kūrinį ir pagrindžia savo išvalgas.	Diskutuoja, kaip pavyko perteikti temą ir kūrybinį sumanymą, atsako į klausimus kas ir kodėl pavyko arba nepavyko, kokius jausmus išgyveno šokdamas apie kitų žmonių tragiškus išgyvenimus.	10 min.

9-10 klasė. Šokio stebėjimo, analizavimo ir vertinimo veiklai skiriama laiko kiekvienoje pamokoje apie 20-25 min.

Pasiekimai	Veikla	Trukmė
B1 Nusako stebėto, savo atlikto ar sukurto šokio elementų (erdvės, laiko, energijos) raišką ir įvardija bruožus, nusakančius šokio žanrą ir stilių.	Mokiniai stebi mokytojo parinktas ištraukas iš dviejų Eduardo Balsio baletu „Eglė žalčių karalienė“ versijų – neoklasikinės ir šiuolaikinės. Grupėse analizuoja ištraukas pagal šokio elementų raišką, choreografų pasirinkto šokio stiliaus bruožus, nurodydami panašumus ir skirtumus. Eduardo Balsio baletas „Eglė žalčių karalienė“, choreografas Egidijus Domeika (1996, neoklasikinio baletu versija) https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/5981/e-balsys-baletas-egle-zalciu-karaliene-i-ir-ii-veiksmi-em Eduardo Balsio baletas „Eglė žalčių karalienė“, choreografas Martynas Rimeikis (2019, šiuolaikinio baletu versija) https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000086708/sokio-spektaklis-eduardas-balsys-egle-zalciu-karaliene	15 min.
B2 Analizuoja išgyventas ir suvoktas stebėto, savo atlikto ar sukurto šokio perteikiamas prasmes ir pagrindžia savo išvalgas.	Grupėse aptaria, kaip suprato stebėtos ištraukos perteikiamas prasmes, lygina su baletu kūrėjų pasisakymais apie jų prasmės intencijas, analizuoja Eglės moteriškumo ir Žilvino vyriškumo išraišką šokio priemonėmis.	15 min.
B3 Vartodamas tinkamas šokio sąvokas išsako savo nuomonę apie stebėtą, savo atliktą ar sukurtą šokio kūrinį, palygina ir pagrindžia savo išvalgas.	Individualiai raštu parengia stebėtų ištraukų kritinę analizę (300-500 žodžių), kurioje pateikia ir pagrindžia savo nuomonę apie matytas ištraukas, vartodamas šokio sąvokas.	40 min.
A2 Poroje kuria šokio fragmentą, atsižvelgdamas į kūrybinio sumanymo	Mokiniai porose kuria improvizuotą duetą, kuriame savaip interpretuoja Eglės ir Žilvino santykį pasirinkto šokio žanro (gali būti šiuolaikinis, gatvės, liaudies	15 min.

idėją, tyrinėdamas šokio elementus (erdvę, laiką, energiją).	šokis, baletas ar kt.) raiškos priemonėmis.	
--	---	--

3 *variantas*. Derinti abu variantus: per mokslo metus skirti 3-4 pamokas ir kas antroje pamokoje skirti 20-25 min. šokio stebėjimui ir analizavimui.

Pasirinkus bet kurį iš siūlomų variantų, labai svarbu užduoti atvirus klausimus, prasidedančius žodeliais kaip, koks, apie ką, kodėl ir pan. Tai klausimai, kurie skatina mokinius mąstyti ir nenurodo galimo atsakymo. Taip pat labai svarbu, išlaukti atsakymo bei sureaguoti į jį, paskatinant mokinius mąstyti toliau. Ypač svarbu, nubrėžti gaires ir paskatinti tuos mokinius, kurie atsakė „nežinau“, pasiūlant „pagalvok, gal rytoj ar kitą dieną ateis atsakymas“, „galėsime apie tai dar pakalbėti kitoje pamokoje“ ir pan.

Šokio reiškinių ir kontekstų pažinimas.

Šokio reiškinių tyrinėjimo, šokio kontekstų nagrinėjimo ir asmeninio šokio pažinimo įprasminimo gebėjimų ugdymui tinkami metodai. Siekiant ugdyti šiuos gebėjimus galima taikyti tuos pačius metodus, kaip ir ugdant šokio nagrinėjimo, interpretavimo ir vertinimo gebėjimus. Rekomenduojama siūlyti mokiniams stebėti šokio reiškinius gyvai arba vaizdo įrašuose, diskutuoti porose ar grupėse, atlikti tyrimus. Siekiant aktualizuoti tyrimą kaip mokymosi būdą ir sudominti mokinius tokia veikla, reiktų siūlyti mokiniams įprasminėti atlikto tyrimo rezultatus kūrybine šokio raiška, t. y. surinkus informaciją apie šokio reiškinį ir jo aplinkybes, pasisemti idėjų savo kūrybinei šokio veiklai.

5-6 klasių mokiniams rekomenduojama siūlyti 3-4 pamokų trukmės tyrimą, kuris apimtų pasirinkto arba mokytojo pasiūlyto šokio reiškinio stebėjimą gyvai arba vaizdo įrašė, to reiškinio konteksto aptarimą ir diskusijas grupėse po keturis, atlikto tyrimo pristatymą klasėje arba skaitmeninėje erdvėje.

Pavyzdžiui, pagal programoje siūlomą veiklą 6.3.3. Aptaria įvairių tautų tradicinio šokio funkcijas ir jų ryšį su to krašto istorija, pasirinkti temą „Lietuvių sutartinių ir indų tradiciniai šokiai“.

Pasiekimai	Veikla	Trukmė
C1 Iš pavyzdžių atpažįsta ir pagal pateiktus kriterijus apibūdina pagrindinius šokio žanrus ir tradicinius įvairių tautų šokius.	Mokytojas pateikia vaizdo įrašų su lietuvių sutartinių šokiais https://www.youtube.com/watch?v=IK6jMrWOaTs&list=PLrLh0Vet5pcLpToXGtbSxlqvVj_RLv69c&index=23 ir indų tradiciniais šokiais https://www.youtube.com/watch?v=i8esmkLcXgU Mokiniai stebi ir grupėse aptaria panašumus ir skirtumus tarp lietuvių ir indų tradicinių šokių pagal šokio judesius, muziką, aprangą. Mokytojas gali pateikti ir lietuviškos šokamosios sutartinės Sodauto interpretaciją indų tradicinio šokio raiška https://www.youtube.com/watch?v=ppG9o9jOlSc	1 pamoka
C2 Įvardija šokio funkcijas žmogaus ir visuomenės gyvenime, susiedamas su tam tikro krašto kultūra ar istorija.	Mokiniai renka informaciją apie lietuviškas šokamasias sutartines ir indų tradicinius šokius, mokytojo padedami aiškinasi kokią funkciją šie šokiai atliko Lietuvos ir Indijos žmonių gyvenime tam tikru istoriniu laikotarpiu.	1 pamoka
C3 Pateikia pavyzdžių iš asmeninės patirties, kaip	Mokiniai diskutuoja kaip įgytos naujos žinios apie tradicinius lietuvių ir indų šokius padeda pažinti	1-2 pamokos

šokis padeda save pažinti, išreikšti, bendrauti ir socialiai save įtvirtinti.	savo ir kitos šalies istoriją ir kultūrą, praplečia akiratį, padeda susirasti draugų.	
A1 Šoka pavieniui, poroje ir grupėje, kontroliuodamas judėjimą, orientuodamasis šokio erdvėje, prisiderindamas prie šokio ritmo ir tempo, perteikdamas judesio dydį, formą, stiprumą ir šokio nuotaiką, atsižvelgdamas į šokio žanrą.	Jei yra galimybė mokosi iš vaizdo įrašų sutartinių šokių ir pasikviečia į svečius indų tradicinio šokio atlikėją lietuvę Kristiną Luna https://www.facebook.com/kristina.luna.37 arba kitą atlikėją, kuri gali pamokyti atskirų indų tradicinių šokių judesių ar jų fragmentų.	

7-8 klasių mokiniams rekomenduojama siūlyti 3-4 pamokų trukmės tyrimą, kuris apimtų pasirinkto arba mokytojo pasiūlyto šokio reiškinio stebėjimą gyvai arba vaizdo įrašė, to reiškinio konteksto aptarimą ir diskusijas grupėse po keturis, atlikto tyrimo pristatymą klasėje arba skaitmeninėje erdvėje.

Pavyzdžiui, pagal programoje siūlomą veiklą 6.4.3. Aiškinasi šiandienos šokio kultūros mados ir akademinio šokio sąsajas su jų kultūriniu kontekstu ir tradiciniu šokiu, pasirinkti temą „Naujausi jaunimo šokio stiliai ir jų sąsajos su kultūriniu kontekstu“.

Pasiekimai	Veikla	Trukmė
C1 Iš pavyzdžių atpažįsta ir pagal pateiktus kriterijus apibūdina pagrindinius šokio stilius ir žymiausias jų asmenybes.	Mokiniai internete ieško ir stebi vaizdo medžiagą su lietuvių gatvės šokio teatro „LowAir“ pasirodymais. https://www.youtube.com/watch?v=XnRBCR3fhEQ Aiškinasi kaip įsikūrė šis teatras, kokia buvo socialinė kultūrinė gatvės šokio aplinka trupės įsikūrimo metu Lietuvoje ir pasaulyje. Renka informaciją apie šio teatro įkūrėjus – šokėjus ir choreografus Lauryną Žakevičių ir Airidą Gudaitę, aptaria jų kūrybinę veiklą ir jų spektaklių šokio stilių.	1 pamoka
C2 Nusako šokio vaidmenį tam tikroje istorinėje kultūrinėje epochoje ar regione.	Grupėse aptaria, kaip ir kur vystėsi gatvės šokis pasaulyje ir Lietuvoje, kokį vaidmenį gatvės šokis atliko ir atlieka socialinėje aplinkoje, kuo jis traukia jaunimą.	1 pamoka
C3 Paaiškina šokio naudą, ugdantis sveikos gyvensenos įpročius, bendravimo nuostatas, kultūrinius poreikius ir meninį skonį, susiedamas su asmenine patirtimi.	Grupėse aptaria ir išsako savo požiūrį į gatvės šokį, jo atskirus stilius, savo patirtį gatvės šokio srityje, palyginti su klasės draugų ar artimųjų požiūriu ir patirtimi, pasiaiškina nuomonių skirtumus ir panašumus bei jų priežastis.	1 pamoka
A2 Pavieniui, poroje ir grupėje kuria susietas šokio judesių sekas, perteikdamas kūrybinio sumanymo idėją, atsižvelgdamas į šokio stilių, tyrinėdamas šokio elementus (erdvę, laiką, energiją).	Remiantis surinkta medžiaga grupėse sukuria improvizacines šokio kompozicijas, panaudojant pasirinkto gatvės šokio stiliaus judesius.	1 pamoka

9-10 klasių mokiniams rekomenduojama siūlyti atlikti 4-5 pamokų trukmės tyrimą, kuris apimtų pasirinkto ar mokytojo pasiūlyto šokio reiškinių stebėjimą gyvai arba vaizdo įrašė, to reiškinių konteksto aptarimą ir diskusijas grupėse po keturis, surinktos medžiagos pristatymo parengimą naudojant informacines technologijas ir pristatymą gyvai arba skaitmeninėje erdvėje, atlikto tyrimo pagrindu sukurtą improvizuotą šokio kompoziciją ar šokio fragmentą, kuriame atsispindėtų tyrimo tema.

Pavyzdžiui, pagal programoje siūlomą veiklą 6.5.3. Nagrinėti stilistinę Lietuvos ir pasaulio šokio įvairovę, pasirinkti temą „Žmonių su negalia šokio kultūra ir Candoco trupė“.

Pasiekimai	Veikla	Trukmė
C1 Iš pavyzdžių atpažįsta ir palygina šokius pagal būdingus tam tikro istorinio laikotarpio, krašto, žanro ir stiliaus šokio bruožus.	Mokiniai mokytojo siūlymu internete ieško ir stebi vaizdo medžiagą su britų „Candoco“ trupės, kurioje šoka šokėjai, neturintys rankų, kojų, patyrę įvairių traumų, nekalbantys, negirdintys arba nematantys, taip pat turintys įvairių psichologinių sutrikimų, pasirodymais https://candoco.co.uk/ https://www.youtube.com/watch?v=8DX4wMcvdRE&t=243s . Renka informaciją, kaip įsikūrė ši trupė, kokia buvo socialinė kultūrinė neįgaliųjų šokio aplinka trupės įsikūrimo metu Londone ir pasaulyje, kokių tikslų trupė siekė tada ir dabar.	1 pamoka
C2 Apibūdina šiandienos stilistinę šokio įvairovę, šiuolaikinių technologijų poveikį jai ir santykį su praeities šokio menu.	Grupėse aptaria, kokio stiliaus yra šios trupės šokio spektakliai, kokios temos yra nagrinėjamos jų spektakliuose, kokios pasirinktos judesio raiškos priemonės, kaip judesiai yra pritaikomi pagal įvairias šokėjų galias, kaip naudojamos technologijos trupės pasirodymuose.	1 pamoka
A3 Individualiai ar su grupe organizuoja šokio veiklos pristatymą klasės ar mokyklos renginyje ar skaitmeninėje erdvėje, bendradarbiaudamas ir planuodamas įvairius veiklos etapus.	Atlieka tyrimą, siekdami išsiaiškinti, kokia yra situacija Lietuvoje su neįgaliųjų dalyvavimu šokio kultūroje. Parengia pranešimus, naudojantis informacinėmis technologinėmis priemonėmis, pristato pranešimus klasės draugams arba skaitmeninėje erdvėje.	1 pamoka
A2 Pavieniui, poroje ir grupėje kuria šokio fragmentą, atsižvelgdamas į kūrybinio sumanymo idėją, šokio žanrą ir stilių, tyrinėdamas šokio elementus (erdvę, laiką, energiją).	Remiantis atlikto tyrimo rezultatais ir surinkta medžiaga grupėse sukuria improvizacines šokio kompozicijas, kuriose atlieka judesius, limituodami savo judėjimą, pavyzdžiui, užsirišdami akis, vieną ranką apvyniodami medžiaga prie kūno taip, kad ji negalėtų judėti, arba kojas apvyniodami medžiaga, kad jos negalėtų lenktis per kelius ir pan.	1 pamoka
C3 Aptaria šokio veiklos teikiamos emocinės ir kinestetinės patirties reikšmę visapusiškai asmenybės saviugdai ir vertybių formavimuisi, susiedamas su asmenine patirtimi.	Grupėse aptaria, ką reiškia judėti, kai judėjimas yra limituotas, kaip pasikeičia judesiai, kai kuri nors kūno dalis negali judėti įprastai. Šis kūrybinis tyrimas padėtų ugdyti mokinių empatiją žmonėms, turintiems kitokias nei mokinių judėjimo galias.	1 pamoka

2. Aukštesniųjų šokio pasiekimų ugdymas

Aukštesni mokinių pasiekimai yra susiję su aukštesniais mąstymo gebėjimais – analizės, sintezės, vertinimo ir kūrybinio mąstymo, taip pat ir su iniciatyvumu, atsakingumu ir kitais lyderio gebėjimais. Todėl pirmiausia, su mokiniais reiktų aptarti, kas yra aukštesni šokio pasiekimai ir kam mokiniui jie reikalingi.

Norint, kad mokinys pasiektų aukštesniųjų šokio pasiekimų, reiktų aptarti su mokiniu, kokie yra jo dabartiniai pasiekimai ir kodėl jie yra tokie. Aptarimo metu svarbu motyvuoti mokinių, nelyginti jo su kitais mokiniais ir jų pasiekimais. Rekomenduojame subtiliai kalbėti apie šokio raiškos gebėjimu susijusius su mokinio kūno sandara, kuri pirmiausia yra sąlygota prigimties, antra gali būti pokyčio stadijoje, kai pavyzdžiui, paauglių kūnas kinta neproporcingai ir jiems sunku save suvokti apskritai, o tuo labiau valdyti savo kūną. Todėl bet kokia pastaba, menkinanti ar pašėpianti mokinio kūno fizines galias, gali sukelti įvairių ilgalaikių psichologinių problemų.

Norint, kad mokinys pasiektų aukštesniųjų šokio pasiekimų, siūlome tai daryti sistemingai, kartu su mokiniu planuojant ir vertinant procesą ir pasiekimus. Mokslo metų pradžioje mokiniams reiktų pristatyti numatomus pasiekimus, kuriuos jie turėtų pasiekti per numatytą šokio pamokų skaičių, t. y. vidutiniškai per 36 pamokas. Aptarti bendrojoje programoje numatytus kiekvienos šokio ugdymosi srities pasiekimus, padėti mokiniui įsivertinti esamus šokio pasiekimus, aptarti aukštesniųjų pasiekimų ugdymosi planą ir priemones. Mokslo metų eigoje reguliariai vykdyti aptarimus su mokiniais, kurių metu mokiniai įsivertintų ir gautų iš mokytojo grįžtamąjį ryšį bei vertinimus.

Aukštesni šokio atlikimo srities pasiekimai turi būti susiję su mokinio psichofizinių galių (išraiškingumo, laisvumo, koordinacijos, lankstumo, šoklumo ir kt.) plėtojimu, bet ne su šokio technikos įvaldymu. Atliekant kūno apšilimo pratimus, mokantis šokio žingsnių ar šokių labai svarbu suteikti mokiniams pakankamai laiko savarankiškam judesių išbandymui ir pajautimui. Tik mokydamasis pajusti savo kūną ir jo judėjimo galias savo tempu mokinys lengviau ir greičiau įsisavins choreografinę medžiagą ir išvengs traumų.

Aukštesni šokio kūrybos srities pasiekimai skatinami, kai mokiniai kuria (improvizuoja ir komponuoja) įvairiais būdais, t. y. ir pavieniui, ir poroje, ir grupėje. Reiktų atsižvelgti į tai, kad kai kuriems mokiniams yra lengviau kurti pavieniui, kai nereikia derinti savo idėjų su kitais, todėl norint, kad mokinys labiau atskleistų savo kūrybinius gebėjimus, verta suteikti jam galimybę kurti vienam. Siūlant tokiam mokiniui kurti su kitais jau bus ugdomi jo kiti gebėjimai – socialiniai, komunikavimo – susitarti, bendrauti, priimti kito nuomonę, atsakyti savo idėjos ir pan. Kai mokinys nemėgsta ir nemoka kurti, jam lengviau tą daryti būnant grupėje ar poroje, kur iš pradžių jis gali būti kitų idėjų vykdytojas, bet palaipsniui pradėti siūlyti ir savas. Tai gerai pavyksta, kai tokie mokiniai sudaro vieną grupę, t. y. vienoje grupėje yra nemėgstantys kurti mokiniai. Mokytojui, nespaudžiant tokios grupės, o tik patariant, pasiūlant, paskatinant, ilgainiui mokiniai mokosi imtis iniciatyvos ir ieškoti kūrybinių idėjų.

Aukštesniųjų šokio raiškos pristatymo pasiekimų reiktų siekti žemesniųjų pasiekimų turintiems mokiniams suteikiant mažesnių atsakomybių arba siūlant atlikti mažesnės apimties pristatymus, skirtus tik mokytojui, ar tik klasės draugams. Svarbu taip pat išsiaiškinti, kodėl mokiniai nenori ar nemėgsta viešai pristatyti savo veiklos, išsiaiškinus kartu su mokiniu numatyti veiksmus, kurie galėtų pakeisti jo nusistatymą ir padėtų įgyti savo veiklos pristatymo gebėjimų aukštesniu lygiu.

Aukštesni šokio raiškos refleksijos pasiekimai yra susiję su mokinio kritinio ir metakognityvinio mąstymo (pagal R. J. Marzano sistemą) gebėjimais, t. y. savistaba, savikontrolė, tikslų numatymu ir veiksmų stebėjimu. Todėl reiktų net ir pradinių klasių mokiniams suteikti laiko ir galimybių kalbėti apie tai, kaip jie jaučia savo kūną ir atskiras jo dalis, kai šoka, ką jie jaučia savo kūne, kai sako, kad yra pavargę ar kai nenori šokti. Tokie gilūs

pokalbiai, kai mokinys turi galimybę išsikalbėti ir kai mokytojas jo nevertina, o išklauso ir diskutuoja, leidžia mokiniams jaustis psichologiškai saugiams, giliau suprasti ir pajauti save. Tuo pačiu, aiškiau suvokti ko, kodėl ir kaip jie mokosi.

Aukštesni šokio supratimo ir vertinimo pasiekimai susiję su kritinio ir kūrybinio mąstymo bei verbalinės raiškos gebėjimais. Dažnai sakoma, kad šokėjai nemoka rašyti ar kalbėti žodžiais, nes jie kalba kūnu. Tačiau moksliniai tyrimai rodo, kad smulkioji motorika yra tiesiogiai susijusi su kalbos gebėjimais. Todėl siūlome nesivadovauti mitais, kad šokėjai negali išsireikšti žodžiais, nes tai labiau susiję su nemokėjimu ar nenoru to daryti (žinoma, kaip visada, gali pasitaikyti išimčių). Norint ugdyti aukštesnius šokio analizavimo, interpretavimo ir vertinimo gebėjimus, reikia suteikti pakankamai laiko šioms veikloms, po kiekvieno šokio atlikimo ar kūrybinės užduoties organizuoti diskusijas, aptarimus, nukreipiančiais klausimais skatinti mokinius išsakyti, ką suprato, ką pajautė, ką norėjo sukurti ir pan. Nereikėtų reaguoti į mokinių atsakymus „taip nebūna“, „keista, kad taip galvoji“ ir pan. Daug efektyviau yra klausti, kodėl tu taip jautiesi, kodėl taip galvoji, kas inspiravo tokią idėją ir pan.

Aukštesni šokio reiškinių ir kontekstų pažinimo pasiekimai yra taip pat susiję su kritinio mąstymo, verbalinės raiškos gebėjimais, dar prisideda bendrakultūrinis išprusimas, kuris įgyjamas skaitant knygas, žiūrint spektaklius, filmus, parodas, klausantis muzikos ir kt. Taip pat tinka organizuoti diskusijas, aptarimus, refleksijas raštu, pristatymus skaitmeninėje erdvėje, dalyvavimą vietos bendruomenės kultūrinuose renginiuose ir pan. Šokio kontekstų gilesniam pažinimui rekomenduojamas mokinių dalyvavimas gyvuose kultūrinuose renginiuose, nepriklausomai nuo to, koks jų pobūdis ir kur jie vyksta (profesionalus šokio spektaklis teatre, ar bendruomenės šventėje miesto aikštėje), nes gyvas bendravimas su šokio reiškiniu ir jo kūrėjais ir dalyviais visada veikia giliau ir stipriau, nei stebėjimas ekrane. Todėl siūlome suplanuoti ugdymo procesą ir sudaryti sąlygas mokiniams pamokų metu dalyvauti šokio renginiuose. Jei tai nepavyksta, paskatinti mokinius dalyvauti savarankiškai ar su šeima. Bet kokiu atveju, po dalyvavimo yra būtinas aptarimas ir diskusijos, kurių metu mokiniai žodžiais išsakytų savo patirtis ir taip giliau suvoktų reiškinių ir jo kontekstą. Taip pat labai paveiku yra gyvi susitikimai su kuriančiais šokio menininkais (šokėjais, choreografais) ar su šokiu susijusių profesijų atstovais (šokio kritikais, scenografais, kompozitoriais ir kt.), kurie savo pasakojimuose gali atskleisti daug asmeninių įžvalgų ir netikėtų socialinių kultūrinių kontekstų.

3. Tarpdalykinių temų integravimas. Dalykų dermė.

Bendrojo ugdymo turinio pateikimas per ugdomas mokinių kompetencijas, kurių atnaujintose programose yra išskirtos šešios, jau savaime integruoja atskirų dalykų siekius – visi dalykai numato išugdyti minėtas mokinių kompetencijas. Jei žvelgtume į atskirų dalykų integravimą, siūloma susitarti su kitų dalykų mokytojais ir susiplanuoti galima temines savaites ar teminius modulius, kad tuo pačiu metu įvairių dalykų pamokose skirtingomis raiškos priemonėmis būtų sprendžiamos tos pačios tarpdalykinės temos. Tokiu būdu mokiniai pajustų atskirų temų integralumą ir suvoktų gilesnę tos temos asmeninę reikšmę.

5-6 klasė

Tarpdalykinė tema. 2.6.3. Darnus vystymasis (darnūs miestai ir gyvenvietės)

Tema: „Gyvenu čia“

Mokinių pasiekimai	Šokio veikla	Galima int...
C1, C2	Mokiniai grupėse aptaria temas: „Gyvenimas mieste“ ir „Gyvenimas kaime“ ir nagrinėja savo gyvenamosios vietos charakteristikas: pastatų architektūrą, urbanistiką, santykį su gamta, ten gyvenančių žmonių ir juos supančios aplinkos kasdienos ritmą. Aiškinasi, kaip šokio judesiais galima būtų sukurti miesto ar kaimo įvaizdį ir perteikti jų nuotaiką ir gyvenimo ypatumus.	Geografija Analizuoja lyginami g... kaimiškoje... Nagrinėja... plėtrą ir ka... akcentuoja... iššūkius ir
B1, B2, B3	Mokiniai stebi ir nagrinėja vaizdo įrašų ištraukas iš: Mindaugo Urbaičio baleto „Acid city“ https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/19656/m-urbaitis-baletas-acid-city-em	Gamtamok... Analizuoja... jėgos sąvo... šokyje.
A1, A2	„Šeiko šokio teatro“ šokio spektaklio „Užpustyti“ https://www.youtube.com/watch?v=3ObFEncY8Bw https://www.youtube.com/watch?v=eiqTR0NyBPU	Lietuvių k... Analizuoja... Vilniaus ir... vietovės įk...
A1, A2, A3 C2, C3	Mokiniai grupėse, porose ar po vieną kuria šokio kompozicijas apie savo gyvenamą arba pasirinktą kitą nei gyvenamoji vieta vietovę arba gatvę, kiemą ar rajoną. Mokiniai pristato savo šokio kompozicijas klasėje vieni kitiems, taip pat aptaria, kokioje erdvėje jos galėtų būti šokamos. Mokiniais siūloma atlikti savo sukurtas šokio kompozicijas atviroje erdvėje – parke, mokyklos kieme ar gyvenamoje vietoje esančiame įdomiame pastate. Mokytojas galėtų telefonu nufilmuoti mokinių šokio kompozicijas ir vėliau aptarti su mokiniais kaip keičiasi kompozicija, kai yra atliekama šokio salėje ir atviroje vietoje arba kitame pastate. Savo sukurtas šokio kompozicijas mokiniai galėtų pristatyti mokyklos ar gyvenamosios vietos bendruomenės renginyje arba pasidalinti skaitmeninėje erdvėje.	Muzika. Sintetiniai... (baletas), n... Analizuoja... kūrinyse „A... Dailė. Analizuoja... Lietuvos a... miestų for... aprasna, d...

7-8 klasė. Tarpdalykinės temos. 2.6.1. Asmens galios (idealai; prasmės siekis; idėjos, asmenybės) 2.6.2. Kultūrinis identitetas ir bendruomeniškumas (kultūrinė įvairovė)

Tema: „Holokaustas ir žydų kultūra Lietuvoje“

Mokinių pasiekimai	Šokio veikla	Galima int...
C1, C2	Mokiniai, dirbdami grupėse, analizuoja Lietuvos žydų kultūrinį gyvenimą holokausto metu, aptaria kultūrinę veiklą Vilniaus gete. https://www.lrt.lt/naujienos/nuomones/3/1097304/tukstanciu-demesi-pritraukes-vilniaus-geto-teatras-ar-galima-daryti-teatra-kapuose	Lietuvių k... Icchokas R... dienoraštis... „Dienorašt... Analizuoja... pokario pa... jaunuolių a... situacijose... skaudžios... Dėl kokių...
A1	Remdamiesi surinkta informacija ir per lietuvių literatūros pamokas perskaitytais kūriniais, apmąsto to meto žydų jaunimo patirtus išgyvenimus. Mokytojas siūlo susipažinti ir su Anatolijaus Šenderovo šokio spektakliu „Franceska Mann“ https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000117141/baletu-triptikas-vienaveiksmis-baletas-franceska-mann ir jo kūrėjos choreografės Editos Stundytes išvalgomis https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/956814/anatolijaus-senderovo-muzika-ikvepe-choreografe-narsiam-poelgiui	Istorija. Analizuoja... istorinės ap... palikimas. Muzika.

A2 C3	Mokytojas demonstruoja vaizdo medžiagą su žydų liaudies šokiais, mokiniai mokosi šių šokių žingsnių, jų derinių ir šokių. Mokomoji medžiaga: https://www.youtube.com/watch?v=pct_yxXwHfY https://www.youtube.com/watch?v=VHoleBVOCew	Analizuoja lygio, žino kompozitorius Vlado Perle, Viačeslavo Šenderovo muziką patvirtinti, v argumentu
B1, B2, B3	Remdamiesi surinkta informacija mokiniai grupėse kuria šokio etiudus, kuriuose perteikia įsivaizdavimus, ką jų bendraamžiai išgyveno ir jautė būdami žydų getuose ir patirdami holokaustą. Kūrybiniams mokinių darbams galima siūlyti A. Šenderovo muziką: https://www.youtube.com/watch?v=Sx1ljXpNna8 Parodo sukurtus šokio etiudus klasėje vieni kitiems ir aptaria pasirinktas temas, išraiškos priemonės, kaip suprato vieni kitų kompozicijose perteiktas prasmes, susieja su savo išgyvenimais.	

9-10 klasė. Tarpdalykinė tema. 2.6.1. Darnus vystymasis (lyčių lygybės, lygių galimybių skatinimas)

Tema: „Moters ir vyro vaidmuo kultūroje: tarp pasakos ir tikrovės“

Mokinių pasiekimai	Šokio veikla	Galima int
B1 C1, C2	Mokiniai stebi mokytojo parinktas ištraukas iš dviejų Eduardo Balsio baletų „Eglė žalčių karalienė“ versijų – neoklasikinės ir šiuolaikinės. Mokiniai grupėse analizuoja Eglės ir Žilvino veikėjų tarpusavio santykius, jų moteriškumo ir vyriškumo raišką per judesį, nurodydami panašumus ir skirtumus skirtingų choreografų interpretacijose. Eduardo Balsio baletas „Eglė žalčių karalienė“, choreografas Egidijus Domeika (1996, neoklasikinio baletų versija) https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/5981/e-balsys-baletas-egle-zalciu-karaliene-i-ir-ii-veiksmi-em	Lietuvių k Mitologinė „Eglė žalčių karalienė“ Lietuvių k reikšmės ir Eglės – tai raganos, v stebuklinės vaidmuo, a priimti nau tradicijai, t ištikimybę
B2, B3	Eduardo Balsio baletas „Eglė žalčių karalienė“, choreografas Martynas Rimeikis (2019, šiuolaikinio baletų versija) https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000086708/sokio-spektaklis-eduardas-balsys-egle-zalciu-karaliene Grupėse aptaria, kaip suprato stebėtos ištraukos perteikiamas prasmes, lygina su baletų kūrėjų pasisakymais apie jų prasmės intencijas, analizuoja Eglės moteriškumo ir Žilvino vyriškumo išraišką šokio priemonėmis.	Muzika. Lietuvių n Nacionalin Analizuoja kūrinys „E
A1, A2, A3	Mokiniai porose kuria improvizuotą duetą, kuriame savaip interpretuoja Eglės ir Žilvino santykį pasirinkto šokio žanro (gali būti šiuolaikinis, gatvės, liaudies šokis, baletas ar kt.) raiškos priemonėmis. Atskirus mokinių duetų mokytojas gali sujungti į bendrą pasirodymą, kurį galima atlikti mokyklos renginyje.	Dailė. Moterišku R. Antinio karalienė“.

4. Kalbinių gebėjimų ugdymas

Siekiant ugdyti mokinių kalbinius gebėjimus per šokio pamokas mokytojas pats turėtų taisyklingai kalbėti, aiškiai formuluoti užduotis ir vertinimo kriterijus. Taip pat turėtų atsakingai palaipsniui įvesti šokio sąvokas į mokinių žodyną, kad būtų suprantamos tam tikro amžiaus mokiniams, pradant nuo paprastesnių sąvokų palaipsniui įvedant sudėtingesnes.

Mokantis šokio būtina supažindinti mokinius su pagrindinėmis šokio sąvokomis ir siekti, kad jos būtų vartojamos tinkamai lietuvių kalbos požiūriu. Šokio dalykinės kalbos įvaldymas suteikia mokiniams platesnį išprusimą ne tik šokio, bet ir bendrai kultūros srityje, nes dauguma šokio sąvokų yra vartojamos bendrame meno ir kultūros kontekste. Penktose-šeštose klasėse pakanka, kad mokiniai vartotų elementarias šokio sąvokas žodžiu, aptardami stebėtus, atliktus ar sukurtus šokius. Vyresnėse klasėse pageidautina, kad mokiniai vartotų šokio sąvokas ne tik žodžiu, bet ir rašytų trumpus tekstus (200-400 žodžių), kuriuose tinkamai vartotų šokio ir kultūros sąvokas.

5-6 klasė

Šokio veikla	Sąvokos
Stebi mokytojo parinktas ištraukas iš E. Balsio baletu „Eglė žalčių karalienė“ ir nagrinėja pagal baletu žanro esminius bruožus.	Šokio žanrai, liaudies šokis, baletas, istorinis šokis, šiuolaikinis šokis, gatvės šokis, pramoginiai šokiai, puantai, libretas, atlikėjai, choreografas, kompozitorius, scenografas, dirigentas,
Paašškina savo sukurtu ir kaip suprato stebėto ar atlikto šokio temą ir nuotaiką, padedamas pagrindžia savo įžvalgas.	Išdavystė, skausmas, smurtas, melas, liūdesys, rūpestis, meilė, pasiaukojimas, pyktis, šokio judesiai, judesių deriniai
Išsako savo nuomonę apie stebėtas E. Balsio baletu „Eglė žalčių karalienė“ ištraukas ir pagrindžia savo įžvalgas.	Išraiškinga, įtaigu, nuobodu, neaišku

7-8 klasė

Kartais naujų šokio stilių ar jų atskirų šokių ar judesių pavadinimai nėra išversti į lietuvių kalbą, todėl yra vartojami sulietuvinant anglišku pavadinimų galūnes, tačiau tai galėtų būti puiki užduotis mokiniams ieškoti ir kurti lietuviškus pavadinimus, taip prisidedant prie lietuvių kalbos gyvo vartojimo.

Šokio veikla	Sąvokos
Stebi gatvės šokio teatro „LowAir“ pasirodymų ištraukas ir apibūdina šokio elementų (erdvės, laiko, energijos) raišką ir pagrindinius judesius.	Šokio elementai, erdvė, laikas, energija, šokio žingsniai, apsisukimas ant galvos, sukimasis ant nugaros, apsisukimas ant rankos, freez'as, sixstep'as, rocking'as
Iš pavyzdžių atpažįsta ir pagal pateiktus kriterijus apibūdina pagrindinius gatvės šokio stilius ir žymiausias jų asmenybes.	Gatvės šokis, breikas, hipopas, lockingas, poppingas, šokio teatras, „LowAir“, Airida Gudaitė, Laurynas Žakevičius, Vytis Jankauskas
Nusako gatvės šokio vaidmenį 20 a. viduryje JAV ir Lietuvoje.	Gaujų kovos, breiko kovos, pasipriešinimas sistemai, nelegaliai

9-10 klasė

Šokio veikla	Sąvokos
Stebi britų šokio „Candoco“ trupės, kurioje šoka šokėjai, neturintys rankų, kojų, patyrę įvairių traumų, nekaltantys, negirdintys arba nematantys, taip pat turintys įvairių	Psichologinė trauma, fizinė trauma, aklumas, kurtumas, negalia, apribotas judesys,

psichologinių sutrikimų, pasirodymo vaizdo įrašą ir analizuoja socialinę kultūrinę neįgaliųjų šokio aplinką trupės įsikūrimo metu Londone ir pasaulyje.	neįgaliųjų šokis, šokis vežimėliuose, atskirtis, įtraukimas
Žodžiu aptaria, kokio yra šios trupės šokio stiliaus bruožus, spektakliuose nagrinėjamas temas, pasirinktas judesio raiškos priemonės, naudojamas technologijas trupės pasirodymuose.	Šiuolaikinis šokis, vežimėlis, ramentai, akrobatika, limituotas, integracija, atjauta, pažeminimas, skausmas, vaizdo projekcija
Parašo 200-300 žodžių refleksiją, kurioje aptaria, ką reiškia judėti, kai judėjimas yra limituotas, kaip pasikeičia judesiai, kai kuri nors kūno dalis negali judėti įprastai.	Negalia, empatija, gailestis, išsilaisvinimas, išraiška, atsidavimas

5. Siūlymai mokytojų nuožiūra skirstomų 30 procentų pamokų

Mokytojų nuožiūra skirstomas 30 procentų, t.y. apie 10 pamokų per mokslo metus, pamokų siūloma planuoti ir įgyvendinti kultūrinės edukacijos veiklas, pasinaudojant „Kultūros paso“ teikiamomis paslaugomis ir pasirenkant iš jų profesionalaus meno renginius – šokio spektaklius, stebint juos kultūros įstaigose, t.y. išeinant iš mokyklos. Profesionalių spektaklių stebėjimas teatre ar kitoje kultūros įstaigoje, o ne tik mokykloje padeda mokiniams susipažinti su scenos meno specifika ne tik meniniu požiūriu, bet ir techniniu – kaip sukonstruota scena, apšvietimo ir įgarsinimo sistemos.

Mokytojų nuožiūra skirstomos pamokos gali būti organizuojamos, atsižvelgiant į mokyklos, klasės kultūrinį socialinį kontekstą, o taip pat ir klasės poreikį pasigilinti į atskiras temas ar šokio žanrus, kurti meninius projektus, akcijas.

Mokytojo nuožiūra skirstomos pamokos gali būti apjungiamos ir organizuojamos kaip modulis konkrečiu mokslo metų laikotarpiu, pavyzdžiui, rudens semestro pabaigoje arba pavasario semestro pabaigoje. Modulį galima vykdyti, sutelkiant 10 pamokų į vieną periodą, pavyzdžiui lapkričio-gruodžio mėn. arba kovo-gegužės mėn. arba skirstyti į du modulius po 5 pamokas. Skirstymas į du ar net tris modulius (po 3 pamokas) labiau tiktų pradinių klasių mokiniams, nes truktų trumpesnį laiko tarpą ir lengviau būtų numatomas ir pasiekiamas rezultatas, kadangi dažniausiai šokio pamoka vyksta vieną kartą per savaitę.

Siūlomi modulių pavyzdžiai.

5.1. 5-6 klasės

Vienas modulis 10 pamokų: kūrybinis klasės projektas – šokio akcija „Šokis seniau ir dabar“. Šiame modulyje mokiniai mokosi įvairių žanrų šokių, pavyzdžiui, istorinių Renesanso šokių (pvz., pavana, galjarda, branlis) ir šiandienos šokių (šiuolaikinio šokio, hiphopo) kompozicijų. Galima klasę suskirstyti į dvi grupes, kurios mokytojai pasirinkto laikotarpio šokių, kad viešo mokyklos renginio, pristatančio klasės projektą, programoje būtų 6-7 šokiai, kuriuos galėtų pajavairinti per muzikos pamokas išmokti dainuoti ar groti atitinkamų laikotarpių kūrinių. Kiekviena iš grupių galėtų išmokti po du skirtingo laikotarpio šokius. Šis projektas taip pat galėtų būti ir kelių klasių projektas, kuriame atskirų laikotarpių šokius šoktų atskiros klasės.

5.2. 7-8 klasės

Vienas modulis 10 pamokų: kūrybinis klasės projektas – šokio opera „Jūratė ir Kastytis“. Šis projektas sietųsi su lietuvių literatūros programoje nagrinėjamu Maironio kūrinio „Jūratė ir

Kastytis“. Rengiantis šiam projektui mokiniai analizuoja šią lyrinę baladę, pasirenka atskirtus epizodus, kuriuos norėtų įgyvendinti ir perteikti judesiu. Taip pat siūloma mokiniams pasiklausti Juozo Gruodžio muzikos baletui „Jūratė ir Kastytis“ <https://www.youtube.com/watch?v=ExeffRo7-K0> bei pažiūrėti keletą ištraukų iš šio baletu <https://www.youtube.com/watch?v=JBiKbN9shT4> Taip pat galima nagrinėti ir remtis kompozitoriaus Roko Radzevičiaus sukurtos roko operos „Jūratė ir Kastytis“ muzika ir libretu, kuri interpretuoja ir pasakoja, kas vyko po to, kai baigėsi Maironio aprašyta legenda <https://www.youtube.com/watch?v=utr-fbR5p4U> Čia galima rasti daugiau muzikos pavyzdžių tema „Jūratė ir Kastytis“ <https://www.muzikusajunga.lt/vaizdo-irasu-galerija/jurate-ir-kastytis>, <https://www.pakartot.lt/album/simfoniniai-ir-kameriniai-kuriniai-juozas-gruodis-/jurate-ir-kastytis-fragmentai-is-baleto-1-rytieciu2>

5.3. 9-10 ir I-II gimnazijos klasės

Vienas modulis 10 pamokų: kūrybinis klasės projektas – šokio tyrimas „Sportiniai šokiai: sportas ar menas“. Šis modulis būtų skirtas artimiau susipažinti su sportinių (pramoginių) šokių kultūra Lietuvoje ir kaip jie reiškiasi visuomenės kultūriniame gyvenime. Mokiniai gali pasiskirstyti grupėmis po 4-6 ir gilintis į atskiras sportinių šokių programas – klasikinių (standartinių) ir Lotynų Amerikos. Stebėti vaizdo įrašus su žymiausiu Lietuvos Lotynų Amerikos sportinių šokių kolektyvu „Žuvėdra“ <https://www.youtube.com/watch?v=dmSYyuU6dG8> ir standartinių šokių atlikėjais Donatu Vėželiu ir Lina Chatkevičiūte

<https://www.youtube.com/watch?v=4S9mOHQmjdw>, <https://www.youtube.com/watch?v=ynoaHbtzuEs>

Išsiaiškinti, kokie šokiai įeina į standartinių šokių programą ir į Lotynų Amerikos šokių programą. Surinkti informaciją apie atskirus šokius. Parengti vizualius pristatymus raštu, naudojantis informacinėmis technologijomis. Išmokti pasirinkto šokio žingsnių derinių, juos sujungti į savo kompoziciją, pristatyti klasėje. Išmoktas atskirų šokių kompozicijas galima sujungti į bendrą klasės pasirodymą mokyklos ar bendruomenės renginyje. Diskusijose aiškintis, sportinių šokių esmę, kodėl jie vadinami sportiniais, kaip yra vertinami konkursuose, kiek juose yra meno, o kiek sporto elementų, kaip jie yra transformuojami kasdieniame gyvenime į pramoginius šokius, kurie gali būti šokami porose ir pavieniui (linijinių šokių forma) klubuose ar kolektyvuose kaip laisvalaikio forma.

6. Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai.

Planuojant šokio ugdymo procesą ir mokinių kompetencijų ugdymą svarbus nuoseklumas. Pradėti reiktų nuo klasės konteksto išsiaiškavimo: ar mokiniai prieš tai yra mokęsi šokio, kur ir kaip mokęsi, ar mokiniai turi raidos sutrikimų, kokios tautybės mokinių yra klasėje. Kitas žingsnis – suderinti su numatomais klasės ir (arba) mokyklos planuojamais tais mokslo metais renginiais, kuriuose yra numatyti šokio pasirodymai.

Užrašant ilgalaikį planą, pirmiausia reiktų susikonkretinti šokio mokymosi uždavinius, kurie būtų realiai pasiekiami per numatytą pamokų skaičių. Išsikelti uždaviniai tikslui pasiekti turėtų sietis su numatomais rezultatais, t. y. su mokinių pasiekimais. Planuojant, kurių pasiekimų sieksite per mokslo metus, galima pasirinkti plane užrašyti pasiekimą taip kaip jis yra užrašytas programoje arba galima jį koreguoti, konkretinant pagal tų mokslo metų ir konkrečios klasės situaciją. Svarbu yra numatyti pamokų kiekį, skirtą kiekvieno pasiekimo siekimui, o laikotarpį galima apibrėžti apytikriai, t. y. nenumatyti konkretaus mėnesio ar savaitės, tokiu būdu paliekant laisvės planui keistis pagal mokinių poreikius ir pasiekimų įgijimo tempą.

Ilgalaikio plano užrašymo pavyzdys

6.1. 6 klasė

Dalykas Šokis

Laikotarpis vieneri mokslo metai 36 pamokos (viena pamoka per savaitę)

Mokymosi uždaviniai. Siekiama, kad per šokio pamokas mokiniai:

- ugdytūsi pasitikėjimą savimi ir pagarbą kitam, šokdami poroje ir grupėje lietuvių sutartinių šokių, indų tradicinių šokių žingsnių derinius;
- pavieniui ir grupėje kurtų šokio fragmentą naudodami natūralius judesius, išreiškdami šokio elementus ir perteikdami Ezopo pasakėčios „Žiogas ir skruzdės“ ir Jurgos Vilės ir Linos Itagaki komiksų knygos „Sibiro haiku“ temas;
- susipažintų su indų tradiciniu šokiu ir jo sąsajomis su lietuvių sutartinių šokiais, mokydamiesi indų tradicinio šokio žingsnių ir jų derinių;
- stebėtų ir nagrinėtų lietuvių sutartinių ir indų tradicinius šokius;
- išsakytų savo nuomonę, diskutuodami apie matytus ir atliktus lietuvių sutartinių ir indų tradicinius šokius;
- aptartų savo šokio patirtį, įgytą per šokio pamokas.

Trumpa klasės mokinių charakteristika: dalis mokinių yra mokęsi šokio dalyko trečioje-ketvirtoje klasėje ir yra susipažinę su lietuvių, lenkų, estų, vokiečių, rusų, italų tradiciniais ir sceniniais liaudies šokiais, mokęsi improvizuoti pavieniui ir kurti porose šokio judesių sekas, išreiškiant šokio elementus gamtos reiškinių temomis. Dalis mokinių nėra mokęsi šokio. Pora mokinių lanko gatvės šokio ir baleto būrelius.

Numatomi rezultatai (mokinių pasiekimai)	Turinys (veiklos / temos)	Pamokų skaičius	Ugdomos kompetencijos
Šokio raiška			
A1 Šoka pavieniui, poroje ir grupėje, kontroliuodamas judėjimą, orientuodamasis šokio erdvėje, prisiderindamas prie šokio ritmo ir tempo, perteikdamas judesio dydį, formą, stiprumą ir šokio nuotaiką, atsižvelgdamas į šokio žanrą.	Improvizacinės judesio užduotys, skirtos pažinti, pajauti ir plėtoti mokinių kūno judėjimo galias, kontroliuoti save, sukaupti dėmesį, numatyti judesius, tyrinėti šokio elementus (erdvę, laiką, energiją), perteikti dinaminį kontrastus (aukštai ir žemai; greitai ir lėtai; kampuotai smulkiai ir banguotai plačiai; liūdnai ir linksmi) ir nuotaiką. Lietuvių sutartinių šokių ir tradicinių indų šokių žingsnių ir jų derinių mokymasis.	6-8	Kultūrinė Kūrybiškumo Komunikavimo Pažinimo Pilietiškumo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos
A2 Pavieniui, poroje ir grupėje	Kūrybinės užduotys, skirtos mokytis parinkti natūralius judesius ir jų	6-8	Kūrybiškumo

Numatomi rezultatai (mokinių pasiekimai)	Turinys (veiklos / temos)	Pamokų skaičius	Ugdomos kompetencijos
kuria susietas šokio judesių sekas, atsižvelgdama į kūrybinio sumanymo idėją ar šokio žanrą, išreiškdamas šokio elementus (erdvę, laiką, energiją).	derinius, reikalingus ir tinkamus savo kūrybinio sumanymo idėjos išraiškai. Improvizacinės užduotys porose, skirtos tyrinėti kontrastingus (aukštas šuolis, staigus kritimas, lėtas vertimasis, banguotas atsikėlimas, staigus sukynys) judesius ir jų derinius. Susipažinimas su kūrybos procesais improvizavimu ir komponavimas, aiškinantis jų skirtumus ir panašumus, kūrybinės improvizacinės ir kūrybinės komponavimo užduotys pavieniui, poromis, grupėmis.		Komunikavimo Kultūrinė Pažinimo Pilietiškumo
A3 Pasirenka funkciją grupėje ir laikydamasis sceninio elgesio ir žiūrovo taisyklių ją įgyvendina kartu su kitais pristatant šokio veiklą klasės ar mokyklos renginyje.	Muzikinio akompanimento, atlikimo vietos, kostiumų detalių parinkimas kuriamoms šokio kompozicijoms. Klasės ir pamokos šokio veiklos aptarimas, funkcijos klasės šokio projekte pasirinkimas, susipažįstant su šokio meno profesijomis (dramaturgas, kompozitorius, kostiumų dailininkas, šviesų dailininkas, garso operatorius). Klasės šokio projekto pristatymo informacinės skrajutės parengimas, naudojant skaitmenines technologijas. Elgesio scenoje taisyklės ir jų laikymosi iššūkiai.	4-5	Kūrybiškumo Kultūrinė Pažinimo Pilietiškumo
A4 Apibūdina įgytą šokio patirtį ir pasiekimus ir įvardija tobulintinas sritis.	Diskusijos, skatinančios mokinius suprasti savo psichofizines galias ir jas įsivertinti ir numatyti artimiausią šokio mokymosi perspektyvą per mokslo metus.	2-3	Pažinimo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos
Šokio supratimas ir vertinimas			
B1 Nusako stebėto, savo atlikto ar sukurto šokio elementų (erdvės, laiko, energijos) raišką ir įvardija bruožus, nusakančius šokio žanrą.	Lietuvių sutartinių šokių ir indų tradicinių šokių pavyzdžių stebėjimas gyvai ir skaitmeninėje erdvėje, jų nagrinėjimas ir lyginimas šokio elementų raiškos, muzikos, kostiumų, šokėjų skaičiaus, šokio paskirties požiūriu. Aptarimas grupėse, mokantis išvelgti šokio nuotaiką, įvardyti šokio žanro bruožus (būdingus šokio žingsnius, jų atlikimo ypatumus, muzikos pobūdį, kostiumus) ir susieti su krašto, iš kurio kilo tam tikras šokio žanras, geografinėmis ir kultūrinėmis aplinkybėmis. Refleksija žodžiu, aptariant šokio stebėjimo sukeltus įspūdžius ir išgyvenimus. Mokymasis pagrįsti savo išvalgas ir nuomonę, tinkamai vartoti šokio sąvokas (judesys, erdvė, ritmas, tempas, nuotaika, šokėjai, choreografas) ir taikyti vertinimo kriterijus	4-5	Pažinimo Kultūrinė Komunikavimo Kūrybiškumo
B2 Paaiškina savo sukurto ir kaip suprato stebėto ar atlikto šokio temą ir nuotaiką, padedamas pagrindžia savo išvalgas.			
B3 Vartodamas tinkamas šokio sąvokas išsako savo nuomonę apie			

Numatomi rezultatai (mokinių pasiekimai)	Turinys (veiklos / temos)	Pamokų skaičius	Ugdomos kompetencijos
stebėta, savo atliktą ar sukurtą šokio kūrinį ir padedamas pagrindžia savo išvalgas.	(išraiškingas, įdomus, linksmas, nuobodus) diskutuojant porose.		
Šokio reiškinų ir kontekstų pažinimas			
C1 Iš pavyzdžių atpažįsta ir pagal pateiktus kriterijus apibūdina pagrindinius šokio žanrus ir tradicinius įvairių tautų šokius.	Lietuvių ir indų tradicinio šokio vaizdo įrašų stebėjimas, šių šokių funkcijų ir jų ryšio su Lietuvos ir Indijos istorija aptarimas ir sąsajos su šiuolaikine raiška – Lietuvių liaudies sceniniai šokiai ir Indijos Bolivudo šokiai.	3-4	Pažinimo Kūrybiškumo Komunikavimo Kultūrinė
C2 Įvardija šokio funkcijas žmogaus ir visuomenės gyvenime, susiedamas su tam tikro krašto kultūra ar istorija.			
C3 Pateikia pavyzdžių iš asmeninės patirties, kaip šokis padeda save pažinti, išreikšti, bendrauti ir socialiai save įtvirtinti.	Mokinių asmeninės šokio reikšmės aptarimas, siejant su stebėtais ir išmoktais šokiais. Diskusijos, skirtos palyginti įvairias klasės mokinių šokio patirtis ir šokio domėjimosi sritis pagal tai, kokius šokius būreliais, kolektyvus lanko, kokius šokis mėgsta stebėti, kokiuose šokio renginiuose dalyvauti.	2-3	Pažinimo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos

Ilgalaikio plano užrašymo pavyzdys

6.2. 7 klasė

Dalykas Šokis

Laikotarpis vieneri mokslo metai 36 pamokos (viena pamoka per savaitę)

Mokymosi uždaviniai. Siekiama, kad per šokio pamokas mokiniai:

- ugdytūsi pasitikėjimą savimi ir pagarbą kitam, šokdami poroje ir grupėje istorinį Baroko šokį kontradansą, lietuvišką kadrilį ir graikų tradicinį šokį hasapiko bei jo šiuolaikinę versiją sirtakį;
- pavieniui ir grupėje kurtų šokio fragmentą naudodami natūralius judesius, išreikšdami šokio elementus ir perteikdami holokausto temą;

- susipažintų su Baroko epochos šokiu: liaudies šokiais (kontradansu) ir baletu;
- stebėtų ir nagrinėtų istorinius Baroko epochos šokį ir lietuvių bei graikų šokius;
- išsakytų savo nuomonę, diskutuodami apie matytus ir atliktus Baroko epochos šokį ir lietuvių bei graikų šokius;
- aptartų savo šokio patirtį, įgytą per šokio pamokas.

Trumpa klasės mokinių charakteristika: dalis mokinių yra mokęsi šokio dalyko pradinėse klasėse ir penktoje klasėje, susipažinę su lietuvių, lenkų, estų, vokiečių, rusų, italų, indų tradiciniais ir sceniniais liaudies šokiais, mokęsi kurti pavieniui, porose ir grupėse šokio judesių sekas, išreiškiant šokio elementus gamtos reiškinių bei literatūros kūrinių temomis. Dalis mokinių nėra mokęsi šokio. Keletas mokinių lanko gatvės šokio ir šiuolaikinio šokio būrelius.

Numatomi rezultatai (mokinių pasiekimai)	Turinys (veiklos / temos)	Pamokų skaičius	Ugdomos kompetencijos
Šokio raiška			
A1 Šoka pavieniui, poroje ir grupėje, rodydamas taisyklingos laikysenos ir koordinuoto judėjimo pagrindus, tyrinėdamas šokio elementus (erdvę, laiką, energiją), atsižvelgdamas į šokio stilių.	Improvizacinės judesio užduotys, skirtos tyrinėti traukos jėgos poveikį žmogaus laikysenai, sklandžiam šokio atlikimui, mokytis saugiai ir taisyklingai pakilti ir nusileisti (šuolių metu), kristi ir atsikelti (vertimosi metu), derinti raumenų tempimą ir atpalaidavimą su kvėpavimu, taisyklingai kvėpuoti šokant ir kasdieniame gyvenime. Baroko epochos kontradanso šokio, lietuviškų kadrilių, graikų hasapiko ir sirtakio šokių žingsnių ir jų derinių bei šokių mokymasis poroje ir grupėje. Porinio šokio ypatumų (susikabinimai, sukiniai poroje) tyrinėjimas šokant kadrilius ir kontradansus.	6-8	Kultūrinė Kūrybiškumo Komunikavimo Pažinimo Pilietiškumo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos
A2 Pavieniui, poroje ir grupėje kuria susietas šokio judesių sekas, perteikdamas kūrybinio sumanymo idėją, atsižvelgdamas į šokio stilių, tyrinėdamas šokio elementus (erdvę, laiką, energiją).	Kūrybinės užduotys grupėse, skirtos kurti natūralių judesių sekas ir sieti jas į šokio fragmentus, perteikiant holokausto temą ir tyrinėjant šokio elementus bei struktūrines šokio dalis (pradžią, vystymą, pabaigą). Kūrybinės improvizacinės užduotys pavieniui, porose, grupėse, susijusios su holokausto temos perteikimu, siekiant suprasti įvairių šokio formų (solo, dueto, ansamblio) ypatumus. Bendra klasės šokio kompozicija.	6-8	Kūrybiškumo Komunikavimo Kultūrinė Pažinimo Pilietiškumo
A3 Pasirenka funkciją grupėje ir bendradarbiaudamas su kitais organizuoja šokio veiklos pristatymą klasės ar mokyklos	Klasės vykdomi trys šokio projektai: „Baroko epochos kontradansai ir lietuvių kadriliai“, „Graikų tradicinis šokis ir jo šiuolaikinė versija“, „Holokaustas ir žydų kultūra Lietuvoje“. Klasės šokio projektų įgyvendinimo planavimas ir organizavimas grupėse, funkcijų pasirinkimas,	4-5	Kūrybiškumo Kultūrinė Pažinimo Pilietiškumo

Numatomi rezultatai (mokinių pasiekimai)	Turinys (veiklos / temos)	Pamokų skaičius	Ugdomos kompetencijos
renginyje.	projektų viešinimo organizavimas, naudojant skaitmenines technologijas. Projektų įgyvendinimo etapų fiksavimas filmuojant ir fotografuojant telefonu, projektų įgyvendinimo eigos analizavimas ir vertinimas.		
A4 Analizuoja ir įsivertina šokio patirtį ir pasiekimus, išsikeldamas šokio mokymosi tikslus.	Diskusijos ir aptarimai, skirti mokytiis analizuoti ir įsivertinti šokio projektuose įgytą patirtį, šokio pasiekimus, įvardyti siekiamus tolimesnio šokio mokymosi tikslus, racionaliai paskirstyti laiką įvairiems mokymosi etapams.	2-3	Pažinimo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos
Šokio supratimas ir vertinimas			
B1 Nusako stebėto, savo atlikto ar sukurto šokio elementų (erdvės, laiko, energijos) raišką ir įvardija bruožus, nusakančius šokio stilių.	Baroko epochos anglų liaudies šokių kontradansų ir Baroko epochos ryškiausio reiškinio baleto, lietuvių kadrilių šokių, graikų tradicinio šokio hasapiko ir sceninio šokio sirtakio vaizdo įrašų stebėjimas ir analizavimas, skirtas bruožų, nusakančių šokio kūrinio istorinį kultūrinį stilių, pažinimui. Baleto kaip šokio žanro pristatymo parengimas, naudojant skaitmenines technologijas. Susipažinimas su klasikinio baleto ryškiausiais pavyzdžiais M. Petipa „Gulbių ežeru“ ir šiuolaikine M. Eko sukurta jo versija (muzika P. Čaikovskio). Diskusijos ir aptarimai, skirti mokytiis pagrįsti savo išvalgas, vartoti šokio sąvokas (šokio dramaturgija, šokio žanrai ir stiliai).	4-5	Pažinimo Kultūrinė Komunikavimo Kūrybiškumo
B2 Nusako išgyventas ir suvoktas stebėto, savo atlikto ar sukurto šokio perteikiamas prasmes ir pagrindžia savo išvalgas.			
B3 Vartodamas tinkamas šokio sąvokas išsako savo nuomonę apie stebėto, savo atliktą ar sukurtą šokio kūrinį ir pagrindžia savo išvalgas.			
Šokio reiškinų ir kontekstų pažinimas			
C1 Iš pavyzdžių atpažįsta ir pagal pateiktus kriterijus apibūdina pagrindinius šokio stilius ir žymiausias jų asmenybes.	Diskusijos, skirtos susipažinti ir aiškintis tradicinio šokio ir akademinio šokio sąsajas, remiantis graikų šokio pavyzdžiais (hasapiko ir sirtakis). M. Petipa, M. Eko baleto „Gulbių ežeras“ ištraukų vaizdo įrašų stebėjimas ir analizavimas. Testai, skirti pažinti ir įsivertinti savo šokio žanrų ir stilių žinias. Pristatymo parengimas, pasirenkant vieną iš temų: „Baleto „Gulbių ežeras“ interpretacijos“, „Graikijos šokio tradicijos ir dabartinė jų raiška“.	3-4	Pažinimo Kūrybiškumo Komunikavimo Kultūrinė
C2 Nusako šokio vaidmenį tam tikroje istorinėje kultūrinėje			

Numatomi rezultatai (mokinių pasiekimai)	Turinys (veiklos / temos)	Pamokų skaičius	Ugdomos kompetencijos
epochoje ar regione.	„Anglų kontradasai ir jų sąsaja su lietuvių kadriliais“, atskleidžiant istorinį kultūrinį pasirinkto reiškinių kontekstą.		
C3 Paaiškina šokio naudą, ugdantis sveikos gyvensenos įpročius, bendravimo nuostatas, kultūrinius poreikius ir meninį skonį, susiedamas su asmenine patirtimi.	Refleksijos žodžiu ir raštu (200-300 žodžių), skatinančios mokinius suprasti ir paaiškinti šokio mokymosi reikšmę, siekiant ugdyti sveikos gyvensenos įpročius, pagarbaus bendravimo nuostatas, poreikį dalyvavimui kultūroje, palyginti savo ir kitų nuomonę apie šokį.	2-3	Pažinimo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos

6.3. 10 ir II gimnazijos klasė

Ilgalaikio plano užrašymo pavyzdys

Dalykas Šokis

Laikotarpis vieneri mokslo metai 36 pamokos (viena pamoka per savaitę)

Mokymosi uždaviniai. Siekiama, kad per šokio pamokas mokiniai:

- ugdytusi pasitikėjimą savimi ir pagarbą kitam, šokdami poroje ir grupėje pramoginius šokius (Lotynų Amerikos ča ča ča ir standartinių programos lėtą valsą) bei šiuolaikinio šokio kompozicijas;
- pavieniui ir grupėje kurtų šokio fragmentą naudodami natūralius judesius, išreikšdami šokio elementus ir perteikdami limituoto judėjimo idėją;
- susipažintų su Lietuvos sportinių (pramoginių) šokių kultūra ir šiuolaikinio šokio raida Lietuvoje;
- stebėtų ir nagrinėtų Lietuvos sportinių (pramoginių) šokių ir šiuolaikinio šokio žymiausių kolektyvų ir šokėjų pasirodymus;
- išsakytų savo nuomonę, diskutuodami apie stebėtus ir atliktus sportinių (pramoginių) šokių Lotynų Amerikos ir standartinių šokių programos šokius ir Lietuvos šiuolaikinį šokį;
- aptartų savo šokio patirtį, įgytą per šokio pamokas.

Trumpa klasės mokinių charakteristika: dalis mokinių yra mokęsi šokio dalyko pradinėse klasėse ir susipažinę su lietuvių, lenkų, estų, vokiečių, rusų, italų tradiciniais ir sceniniais liaudies šokiais, mokęsi improvizuoti pavieniui ir kurti porose šokio judesių sekas, išreiškiant šokio elementus gamtos reiškinių temomis. Dalis mokinių nėra mokęsi šokio. Keletas mokinių šoka gatvės šokio ir šiuolaikinio šokio kolektyvuose.

Numatomi rezultatai (mokinių pasiekimai)	Turinys (veiklos / temos)	Pamokų skaičius	Ugdomos kompetencijos
Šokio raiška			
A1 Šoka pavieniui, poroje ir grupėje, rodydamas psichofizinio laisvumo ir aktyvumo pagrindus, tyrinėdamas šokio elementus (erdvę, laiką, energiją, dinamiką), atsižvelgdamas į šokio žanrą ir stilių.	Improvizacinės judesio užduotys, skatinančios tyrinėti kokybinius judesio ypatumus (dydis, forma, intensyvumas, kryptis, trajektorija, tėkmė) ir tikslus (lenkimas, sukimas, ištiesimas, atrama ir jos netekimas, pusiausvyra ir jos netekimas), ugdytis taisyklingos laikysenos ir koordinuoto judėjimo, psichofizinio laisvumo ir aktyvumo gebėjimus, derinti vienodos ir nevienodos trukmės, staigius, netikėtus ir ištestus, sulėtintus judesius, siekiant atrasti judėjimo dinamikos variantus. Standartinių (lėto valso) ir Lotynų Amerikos (ča ča ča) pramoginių šokių mokymasis, prisiderinant prie šokio ritmo ir perteikiant šokių stiliškumą. Šiuolaikinio šokio pagrindinių judesių mokymasis ir judėjimo principų pažinimas.	6-8	Kultūrinė Kūrybiškumo Komunikavimo Pažinimo Pilietiškumo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos
A2 Pavieniui, poroje ir grupėje kuria šokio fragmentą, atsižvelgdamas į kūrybinio sumanymo idėją, šokio žanrą ir stilių, tyrinėdamas šokio elementus (erdvę, laiką, energiją).	Kūrybinės užduotys pavieniui ir grupėse, skirtos kūrybinių idėjų paieškai šiuolaikinėse šokio formose, aiškinantis joms būdingą estetiką ir principus. Kūrybinės užduotys, skatinančios tyrinėti šokio dramaturgijos (įžangavystymas-kulminacija-pabaiga) ir šokio kūrybos (šokis pokalbis) principus, atsižvelgiant į kūrybinio sumanymo idėją, pagrįstą limituoto judėjimo ypatumais. Kūrybinės užduotys porose ir grupėse, naudojant išmokus ča ča ča ir lėto valso žingsnius. Šokio kūrybinis projektas „Šokio galia – šokio negalia“, remiantis britų šokio trupės „Candoco“, jungiančios šokėjus su įvairiomis galiomis, kūrybos idėjomis.	6-8	Kūrybiškumo Komunikavimo Kultūrinė Pažinimo Pilietiškumo
A3 Individualiai ar su grupe organizuoja šokio veiklos pristatymą klasės ar mokyklos renginyje ar skaitmeninėje erdvėje, bendradarbiaudamas ir planuodamas įvairius veiklos etapus.	Klasės vykdomi trys šokio projektai: „Pramoginių šokių fiesta“, „Šiuolaikinio šokio žydėjimas“, „Šokio galia – šokio negalia“ Mokiniai mokosi suburti grupę, pasiskirstyti pareigomis, bendradarbiauti su kitais, organizuodamas šokio veiklos pristatymą klasės ar mokyklos renginyje ar skaitmeninėje erdvėje. Klasės šokio projektų įgyvendinimo planavimas ir organizavimas grupėse, funkcijų pasirinkimas, projektų viešinimo organizavimas, naudojant skaitmenines technologijas. Projektų	4-5	Kūrybiškumo Kultūrinė Pažinimo Pilietiškumo

Numatomi rezultatai (mokinių pasiekimai)	Turinys (veiklos / temos)	Pamokų skaičius	Ugdomos kompetencijos
	įgyvendinimo etapų fiksavimas filmuojant ir fotografuojant telefonu, projektų įgyvendinimo eigos analizavimas ir vertinimas, projekto rezultatų sklaida skaitmeninėje erdvėje. Šokio diskusijų klubas, kviečiant kitų klasių mokinius, kitų dalykų mokytojus diskutuoti projektų temomis.		
A4 Analizuoja ir įsivertina šokio patirtį ir pasiekimus, išsikeldamas šokio mokymosi tikslus ir pasirinkdamas tinkamus šokio mokymosi būdus.	Diskusijos ir aptarimai, skirti mokytiis analizuoti ir įsivertinti šokio projektuose įgytą patirtį, šokio pasiekimus, įvardyti siekiamus tolimesnio šokio mokymosi tikslus, racionaliai paskirstyti laiką įvairiems mokymosi etapams. Refleksijos raštu apie šokio veiklos teikiamą asmeninę naudą, įsivertinant įgytą šokio patirtį.	2-3	Pažinimo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos
Šokio supratimas ir vertinimas			
B1 Nusako stebėto, savo atlikto ar sukurto šokio elementų (erdvės, laiko, energijos) raišką ir įvardija bruožus, nusakančius šokio žanrą ir stilių.	Sportinių šokių kolektyvo „Žuvėdra“ ir standartinių šokių atlikėjų D. Vėželio ir L. Chatkevičiūtės, šokio teatro „Aura“ (choreografė B. Letukaitė) spektaklių vaizdo įrašų stebėjimas ir nagrinėjimas, mokantis įvardyti būdingus šokio kūrinio žanro ir stiliaus bruožus bei šokio elementų raiškos ypatumus. Lietuvos šiuolaikinio šokio raidos pristatymo parengimas grupėse, naudojant skaitmenines technologijas. Lietuvos sportinių (pramoginių) šokių kultūros pristatymo parengimas, naudojant skaitmenines technologijas. Mokymasis pagrįsti savo išvalgas apie sportinius šokius ir šiuolaikinį šokį ir vartoti tinkamas šokio sąvokas, išsakant savo nuomonę apie šokį ir rengiant pristatymus.	4-5	Pažinimo Kultūrinė Komunikavimo Kūrybiškumo
B2 Analizuoja išgyventas ir suvoktas stebėto, savo atlikto ar sukurto šokio perteikiamas prasmes ir pagrindžia savo išvalgas.			
B3 Vartodamas tinkamas šokio sąvokas išsako savo nuomonę apie stebėto, savo atliktą ar sukurtą šokio kūrinį, palygina ir pagrindžia savo išvalgas.			
Šokio reiškinių ir kontekstų pažinimas			
C1 Iš pavyzdžių atpažįsta ir palygina šokius pagal būdingus	Pavyzdžių vaizdo įrašų stebėjimas, diskusijos, skirtos susipažinti, analizuoti ir palyginti sportinių (pramoginių) šokių skirtingų programų (standartinių ir	3-4	Pažinimo Kūrybiškumo

Numatomi rezultatai (mokinių pasiekimai)	Turinys (veiklos / temos)	Pamokų skaičius	Ugdomos kompetencijos
tam tikro istorinio laikotarpio, krašto, žanro ir stiliaus šokio bruožus.	Lotynų Amerikos) šokius, jų kilmės istorinius, geografinius ir kultūrinius kontekstus. Pavyzdžių vaizdo įrašų stebėjimas, diskusijos, skirtos susipažinti ir analizuoti Lietuvos šiuolaikinio šokio vystymosi istorines ir kultūrinės aplinkybes bei žymiausių choreografų (B. Letukaitės, V. Jankausko, A. Naginevičiūtės ir kt.) kūrybos bruožus. Pavyzdžių vaizdo įrašų stebėjimas, diskusijos, skirtos susipažinti ir analizuoti įvairių galių šokėjų integraciją ir raišką šokyje, remiantis britų trupės „Candoco“ ir lietuvių Šeiko šokio teatro spektakliu „Mano Piteris Penas“ (choreografė Agnija Šeiko).		Komunikavimo Kultūrinė
C2 Apibūdina šiandienos stilistinę šokio įvairovę, šiuolaikinių technologijų poveikį jai ir santykį su praeities šokio menu.			
C3 Aptaria šokio veiklos teikiamos emocinės ir kinestetinės patirties reikšmę visapusiškai asmenybės saviugdai ir vertybių formavimuisi, susiedamas su asmenine patirtimi.	Refleksijos žodžiu ir raštu (300-4300 žodžių), skatinančios mokinius suprasti ir paaiškinti psichofizinės ir emocinės šokio patirties reikšmę asmenybės saviugdai ir vertybių formavimuisi, remiantis patirtimi, įgyta per šokio pamokas ir klasės kūrybinius šokio projektus.	2-3	Pažinimo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos

Mokinių kompetencijų ugdymo pavyzdžiai

5-6 klasė.

Šokio raiška. Prie užduoties nurodoma trukmė yra orientacinis laikas, per kurį mokiniai gali atlikti šią užduotį.

Ugdoma kompetencija	Pasiekimas	Užduotis	Trukmė
Kultūrinė Kūrybiškumo Komunikavimo Pažinimo Pilietiškumo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos	A1 Šoka pavieniui, poroje ir grupėje, kontroliuodamas judėjimą, orientuodamasis šokio erdvėje, prisiderindamas prie šokio ritmo ir tempo, perteikdamas judesio dydį, formą, stiprumą ir šokio nuotaiką, atsižvelgdamas į šokio žanrą.	Užduotis „Lietuvių tradicinis šokis „Sulamo valsas“. Mokytojas papasakoja, kad jis yra šokamas sustojus poromis rato figūroje. Šokis susideda iš trijų dalių: pirma ir antra dalys – tai pasisveikinimas, trečioji – šokis, sukantis valso žingsniu poroje. Mokiniai mokosi pagrindinio šokio žingsnio – valso, susikabinimų poroje, judėjimo kryptių, pasikeitimų poroje vietomis figūrų, sukimosi valso žingsniu. Vėliau mokiniai atlieka šokį su garsiniu akompanimentu. Mokytojas kviečia mokinius aptarti išminktą šokį. Galimi aptarimo klausimai: koks pagrindinis šokio žingsnis? koks šokio tempas?	1 pamoka

		<p>kokioje figūroje šokis yra šokamas? kuriose šokio dalyse sukamasi po vieną, o kurioje susikabinus poroje? į kurią pusę šokyje sukamasi? kokiame erdvės lygyje yra šokamas šis šokis? kaip sekėsi šokti su draugu poroje? kurią šokio dalį atlikti smagiausia? Mokomoji medžiaga „Sulamo valsas“ (Žemaitija) https://www.youtube.com/watch?v=9dbb-8u9WXU</p>	
<p>Kūrybiškumo Komunikavimo Kultūrinė Pažinimo Pilietiškumo</p>	<p>A2 Pavieniui, poroje ir grupėje kuria susietas šokio judesių sekas, atsižvelgdamas į kūrybinio sumanymo idėją ar šokio žanrą, išreiškdamas šokio elementus (erdvę, laiką, energiją).</p>	<p>Užduotis. Šokio paveikslas „Miestas“. Užduoties aprašymas. Mokytojas aptaria su mokiniais, kokie vaizdiniai jiems kyla išgirdus žodį „miestas“ ir pasižymi keturis ryškiausius apibūdinimus. Pavyzdžiui: „gatvė“, „daug žmonių“, „parkas“, „statybos“. Šiuos žodžius mokytojas užrašo ant lapų ir išdėlioja erdvėje. Mokiniai vaikščiodami erdvėje prieina prie jų pasirinkto varianto, taip susiformuoja kūrybinės grupės. Mokiniai kuria iki 1 min. pasirinktos temos judesio paveikslus, panaudodami ar interpretuodami jau žinomus judesius ar žingsnių derinius, pritaikydami jų greitį ir energiją. Pvz.: paveikslas „Gatvė“ - galima vaizduoti kaip juda gatvėje automobiliai, skubantys pėstieji, laukiantys autobuso žmonės stotelėje, „Parkas“ - medžiai, paukščiai, žaidžiantys vaikai, „Statybos“ - žmonės ar technika, atliekantys statybos darbus. Kūrybiniuose darbuose gali būti naudojami tiek vienodi grupiniai judesiai, tiek pavieniai („policininkas“, reguliuojantis eismą, „šlavėjas“ parke ir kt.) Mokytojas parenka garso takelį, kuris yra aiškaus ir vienodo ritmo arba skambėtų kaip foninė muzika (pvz. Ten Walls - Walking with Elephants (Original Mix) https://www.youtube.com/watch?v=rYMUSbYQjw8) Mokiniai demonstruoja savo sukurtus epizodus skambant muzikai. Epizodus galima sujungti į vientisą seką aptariant su mokiniais, kuriuo epizodu pradėdant ir kuriuo baigiant. Kai kurių epizodų pabaiga ir pradžia gali persipinti. Ši užduotis pagal poreikį gali būti interpretuojama ir keičiamas jos pavadinimas, pvz. „Mano gatvė“, „Mano kiemas“ ir kt. Taip pat gali būti</p>	<p>30 min.</p>

		išplėtotą temą ir orientuotą į ateities miestą, koks, mokinių manymu, jis gali būti ateityje (skraido kosminiai laivai, robotizuoti žmonės ir kt.).	
Kūrybiškumo Kultūrinė Pažinimo Pilietiškumo	A3 Pasirenka funkciją grupėje ir laikydamasis sceninio elgesio ir žiūrovo taisyklių ją įgyvendina kartu su kitais pristatant šokio veiklą klasės ar mokyklos renginyje.	Užduotis. Judesio spektaklis „Miestas”. Užduoties aprašymas. Sukurtus paveikslo „Miestas” (žr. A2 užduotį) epizodus mokiniai išplėtoja į 2-3 min. šokio kompoziciją. Kūrybinėse grupėse, mokytojui padedant, mokiniai pasiskirsto užduotimis. Vieni gali būti atsakingi už jų kompozicijos garso takelio parinkimą, kiti už šokio brėžinius ir šokėjų išsidėstymą juose, kiti už jų kompozicijos aprangos spalvą ar kostiumo detales, kiti už žodinių ar eiliuotą jų temos pristatymą ir kt. Jeigu mokytojas veda pamokas keliose klasėse, tikslinga kiekvienoje klasėje parinkti skirtingus pagrindinės temos „Miestas” potemes, kad jie nesikartotų. Apjungus kelių klasių mokinių kūrybinių grupių kompozicijas, mokyklos bendruomenei pristatomas šokio spektaklis „Miestas”, kuriame gali būti įjungti ir kiti mokinių žinomi skirtingų žanrų šokiai.	1 pamoka
Pažinimo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos	A4 Apibūdina įgytą šokio patirtį ir pasiekimus ir įvardija tobulintinas sritis.	Mokiniai įvardina užduotyje panaudotų judesių kokybę (rotuotas, izoliuotas judesys), paaiškina kokius skirtumus tarp rotuotų ir izoliuotų judesių, nusako, kokiuose lygiuose ir kokia energija juos kūrybinėje užduotyje naudojo, ar savo judesiais iliustravo eilėraščio tekstą ar sukeltą jausmą, kokius jau žinomus iš ankstesnės patirties judesius panaudojo, pritaikė ir kodėl (tiko ritmiškai ar kt.). Mokiniai žodžiu ar asmeniniuose šokio dalyko užrašuose analizuoja savo šokio patirtį atsakydami į klausimus: kaip man sekėsi pamokoje? kokia užduotis mane skatino tobulėti? kokia užduotis man buvo „nepatogi“? ką naujo šiandien sužinojau? kas nesisekė ir ką galiu padaryti, kad sektųsi geriau?	10 min.

5-6 klasė.

Šokio supratimas ir vertinimas. Prie užduoties nurodoma trukmė yra orientacinis laikas, per kurį mokiniai gali atlikti šią užduotį.

Ugdoma kompetencija	Pasiekimas	Užduotis	Trukmė
Pažinimo	B1 Nusako stebėto, savo atlikto	Užduotis „Valsas įvairiuose šokio žanruose“	30 min.

Kultūrinė Komunikavimo Kūrybiškumo	ar sukurto šokio elementų (erdvės, laiko, energijos) raišką ir įvardija bruožus, nusakančius šokio žanrą.	Mokiniai jau išmokę lietuvių tradicinį šokį „Sulamo valsas“. Mokytojas kviečia pasižiūrėti vaizdo medžiagą, kurioje mokiniai matys valsą šokį, atliekamą baleto, sportinių pramoginių šokių, buitinių pramoginių šokių, lietuvių tradicinių šokių pasirodymuose.	
	B2 Paaiškina savo sukurto ir kaip suprato stebėto ar atlikto šokio temą ir nuotaiką, padedamas pagrindžia savo išvalgas.	Mokytojas kviečia mokinius aptarti mokinių išminktą valsą ir pamokoje stebėtus valsų šokius. Galimi diskusijos klausimai: kuo panašūs ir kuo skiriasi stebėti valsai kiek šokėjų atlieka matytus pasirodymus kaip išsidėstę šokėjai koku tempu yra šokamas valsas skirtinguose pavyzdžiuose kokia yra valsų šokio nuotaika skirtinguose pavyzdžiuose kokie yra šokėjų kostiumai skirtinguose pavyzdžiuose su kuo gali būti susiję valsų skirtumai skirtinguose pavyzdžiuose Mokomoji medžiaga: P. Čaikovskis gėlių valas iš baleto „Spragtukas“ https://www.youtube.com/watch?v=xG44aSmkCOU Lėtas valsas: Lina Chatkevičiūtė ir Donatas Vėželis https://www.youtube.com/watch?v=QApgoOrL_4g Stanford Viennese Ball 2020 - Opening Committee Waltz https://www.youtube.com/watch?v=dIYrMO_AfdI „Sulamo valsas“ https://www.youtube.com/watch?v=9dbb-8u9WXU	
	B3 Vartodamas tinkamas šokio sąvokas išsako savo nuomonę apie stebėtą, savo atliktą ar sukurtą šokio kūrinį ir padedamas pagrindžia savo išvalgas.	Nagrinėdami pateiktus valsų pavyzdžius mokiniai mokosi išsakyti savo nuomonę ir vartoti šokio sąvokas, atsakydami į mokytojo nukreipiamus klausimus: kuris pasirodymas patiko labiausiai ir kodėl kuris pasirodymas nepatiko ir kodėl kurį iš matytų valsų pavyzdžių norėtų išmokti šokti ir kodėl kokį valsą mokinys norėtų sukurti ir kodėl	15 min.

5-6 klasė.

Šokio reiškinių ir kontekstų pažinimas. Prie užduoties nurodoma trukmė yra orientacinis laikas, per kurį mokiniai gali atlikti šią užduotį.

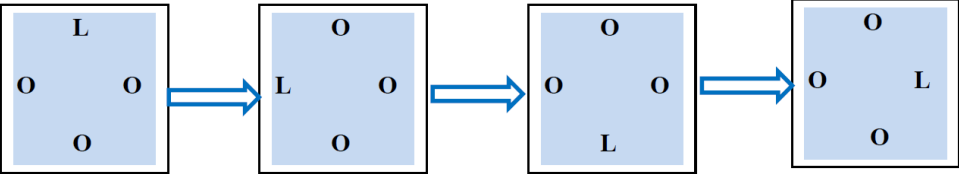
Ugdoma kompetencija	Pasiekimas	Užduotis	Trukmė
Pažinimo Kūrybiškumo Komunikavimo Kultūrinė	C1 Iš pavyzdžių atpažįsta ir pagal pateiktus kriterijus apibūdina pagrindinius šokio žanrus ir tradicinius įvairių tautų šokius.	<p>Viktorina „Kelionė šokio žingsniu“.</p> <p>Mokytojas paruošia klausimus, iliustracinę foto ir vaizdo medžiagą su lietuvių ir kitų tautų šokiais, kuriuos mokiniai yra mokęsi arba stebėję. Galima įtraukti ir keletą šokių pavyzdžių, kurių mokiniai nėra matę, bet jie yra tų pačių tautų, su kurių šokiais mokiniai yra susipažinę.</p> <p>Viktorinos eiga:</p> <p>Patalpa, kurioje organizuojama viktorina suskirstoma į tris erdves. Kiekvienoje erdvėje mokiniai turi atlikti skirtingas užduotis.</p> <p>I erdvė: ant stalo išdėlioti lapai su klausimais apie įvairių tautų šokių bruožus ir galimais atsakymų variantais. Mokiniai turi pažymėti teisingą atsakymą.</p> <p>II erdvė: ekrane mokiniai stebi įvairių tautų šokių vaizdo įrašus ir įvardija kokios tautos šokis, papasakoja iš ko atpažįsta.</p> <p>III erdvė: skamba tam tikros tautos šokio muzika ir mokiniai atlieka jai būdingos tautos šokio žingsnius ar jų derinius.</p> <p>Mokiniai gali dalyvauti viktorinoje pavieniui arba komandomis. Pamoka gali būti klasei, o taip pat išsiplėsti iki tarpklasinio renginio.</p> <p>Padėti mokytojui organizuoti viktoriną, parengti klausimus, vaizdo medžiagą siūloma įtraukti vyresnių klasių mokinius.</p>	1 pamoka
Pažinimo Kūrybiškumo Komunikavimo Kultūrinė	C2 Įvardija šokio funkcijas žmogaus ir visuomenės gyvenime, susiedamas su tam tikro krašto kultūra ar istorija.	<p>Projektinė užduotis „Šokio tyrimas“.</p> <p>Mokytojas pateikia užduotį mokiniams atlikti tyrimą ir apklausti savo šeimos, giminės narius, kaimynus ar šeimos draugus. Užduoties tikslas, išsiaiškinti iš kokio Lietuvos regiono ar kokios šalies yra kilę apklausos dalyviai. Pagal gautus duomenis, pasitarus su mokytoju, mokinys pasirenka vieną Lietuvos regioną ar pasaulio šalį. Mokinys renka medžiagą apie tam regionui arba šaliai būdingus šokius ir vieną pasiruošia pristatyti klasėje. Pasirinkto Lietuvos regiono ar pasaulio šalies tradicinį šokį mokiniai pristato klasėje, juos šokti išmoko klasės draugus, savo šeimos, giminės narius. Visą tyrimą mokinys fiksuoja telefonu ir trumpai aprašo pagal mokytojo pateiktus kriterijus.</p> <p>Ši užduotis gali paskatinti ir įtraukti mokinius dalyvauti Lietuvos nacionalinio kultūros centro akcijose „Visa mokykla šoka“, „Visa Lietuva šoka“.</p>	1 pamoka

		<p>Mokomoji medžiaga: http://www.sokis.upc.smm.lt/wp-content/uploads/2020/03/LIETUVOS-ETNOGRAFINIŲ-REGIONŲ-ŠOKIAI.pdf https://www.youtube.com/results?search_query=etninės+kultūros+akcija+Visa+Lietuva+šoka https://www.youtube.com/watch?v=pct_yxXwHfY</p>	
Pažinimo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos	C3 Pateikia pavyzdžių iš asmeninės patirties, kaip šokis padeda save pažinti, išreikšti, bendrauti ir socialiai save įtvirtinti.	<p>Užduotis video „Šokis mano dienoje“ Užduoties aprašymas. Mokytojas pateikia užduotį mokiniams stebėti savo kūno judesius, judėjimą jo aplinkoje vieną dieną. Visus pastebėjimus, potyrius, mintis fiksuoti laikmenoje. Galima mokinio analizės pateiktis video formate arba išsamiai aprašius šokio dalyko užrašuose. Mokinio video analizės pavyzdys: „Štai dabar keliuosi iš lovos ir galvoju, kokia koja pirmoji palies žemę ir perims visą mano kūno svorį. O, tai dešinė! Kai taip tvirtai pagalvojusi atsistojau, tai, turbūt, ja viena galėčiau nustraksėti iki vonios kambario. Aišku, man labai padėtų judėti rankos, puikiai išlaikyčiau pusiausvyrą, na, jei nereikėtų filmuotis ir viena ranka laikyti kamerą... Esu prie pusryčių stalo. Mano šeima rytais, paprastai, skuba, bet, kadangi, filmuojau, visi labai linksmi ir kalbūs. Mama dėlioja lėkštes ant stalo. „Mama, gal tu gali pajudėti šokio žingsneliu?“ - klausiu. Mama šypsosi, plastiškai sukioja rankas su lėkšte ir kavos puodeliu. Man panašu, kad ji šoka čia čia čia. Mūsų šuo vėl gauda savo uodegą. Galvoju, ir kaip jam nereikia laikyti „taško“ sukantis? Šitiek sukinių tokiu greičiu. Kaip koks turkų dervišo šokėjas sukasi iki begalybės. Aš jau mašinoje, riedame į mokyklą. Gatvė... Kokie tikslūs brėžiniai! Kaip lygiuoja vairuojami automobiliai! Ir koku vienodu tempu! O, kita eile jie juda daug greičiau! Kaip keista, tas pats laikas, ta pati vieta, bet vieni lėčiau, kiti greičiau... Štai ir eismo žiedas - kaip visi tvarkingai persirikiuoja, niekas nesusiduria! Mes šokio pamokoje susiduriame ne kartą, gal esame neatidūs... Jau mano mokykla. Keistas pastebėjimas, bet niekam nenurodžius, visi, ką matau aplinkui, juda viena kryptimi ir beveik vienodu tempu - link mokyklos</p>	

		<p>durų. Ai, mano draugė! Ji, tai visada, sukiojasi, straksi, kažko ieško, lyg būtų ką pametusi. Turbūt, tai yra jos judėjimo stilius...”</p> <p>Ir taip toliau mokiniai stebi ir fiksuoja visus šokio elementus socialinėje ir asmeninėje erdvėse.</p>	
--	--	---	--

7-8 klasė.

Šokio raiška. Prie užduoties nurodoma trukmė yra orientacinis laikas, per kurį mokiniai gali atlikti šią užduotį.

Ugdoma kompetencija	Pasiekimas	Užduotis	Trukmė
Kultūrinė Kūrybiškumo Komunikavimo Pažinimo Pilietiškumo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos	A1 Šoka pavieniui, poroje ir grupėje, rodydamas taisyklingos laikysenos ir koordinuoto judėjimo pagrindus, tyrinėdamas šokio elementus (erdvę, laiką, energiją), atsižvelgdamas į šokio stilių.	Improvizacinė užduotis “Kvadratas”. Mokiniai pasiskirsto po 4. Visi sustoja kvadratu. Išrenkamas grupės lyderis (vėliau lyderiais pabus visi). Tuomet šokantieji pasisuka į lyderį veidu, o jis nusisuka į grupę nugarą. Lyderis pradeda atlikti judesius, pradžioje lėtai, kad grupė priprastų prie jo judėjimo stiliaus. Lyderis improvizuoja judesius tyrinėdamas erdvės lygmenis, t y. atlikdamas judesius aukštai – pasistiebus, pakėlus rankas į viršų, pašokus, per vidurį – pasilenkus, atsitūpus, žemai – atsisėdus, atsigulus ir pan. Visi likusieji stengiasi sinchroniškai atkartoti judesius. Lyderis nusprendęs, kad jau pakankamai ištyrinėjo erdvę, pasisuka į kurią nors pusę, pavyzdžiui į kairę, kartu pasisuka ir visi šokantieji, ir lyderiu tampa tas, kuris nemato kitų, t y. stovi kvadrato kampe. L-lyderis, O-šokantieji	10 min.
Kūrybiškumo Komunikavimo Kultūrinė Pažinimo Pilietiškumo	A2 Pavieniui, poroje ir grupėje kuria susietas šokio judesių sekas, perteikdamas kūrybinio sumanymo idėją, atsižvelgdamas į šokio stilių,	Kūrybinė improvizacinė užduotis „Pasitikėjimas ir kontaktas grupėje”. Mokiniai pasiskirsto į grupes po 7-8 mokinius. Kiekviena grupė sustoja į savo ratą, nesusikabinę ir vieni nuo kitų išlaikydami didesnius pagal galimybes tarpus. Rato viduryje pasilieka vienas mokinys. Centre esantis mokinys užsimerkia, pradeda judėti ir improvizuoti plačiais judesiais visoje savo rato	10 min.

	tyrinėdamas šokio elementus (erdvę, laiką, energiją).	<p>erdvėje. Stovintieji rate yra šokančiojo apsauga, jie stebi, kad šokančiajam judėti būtų saugu ir jis nesusidurtų su kliūtimis (pvz. siena, palange ar kt.). Ten kur juda šokantysis, išlaikydamas saugų atstumą, juda ir jo ratas. Jei priartėja kliūtis ir jaučiama, kad nesaugu, rate stovintys mokiniai savo kūnu atsistoja tarp kliūtis ir šokančiojo. Taip šokantysis, prisilietęs prie draugo kūno, supranta, kad turi keisti kryptį. Mokiniai keičiasi pozicijomis ir visi išbando centre esančiojo rolę.</p> <p>Tuose pačiuose ratuose mokiniai gauna papildomas užduotis. Vienas mokinys pasilieka centre, kitas mokinys atsakingas už centre esančiojo vieną ranką, trečias - už kitą ranką, ketvirtas - už vieną koją, penktas - už kitą koją, šeštas - už galvą, likę - už saugumą. Centre esantis mokinys užsimerkia, atsipalaiduoja, atiduodamas savo kūno kontrolę savo draugams. Mokiniai, atsakingi už centre esančiojo draugo skirtingas kūno dalis, jomis atlieka judesius. Labai svarbu išlaikyti dėmesį ir sekti, kaip veikia visi rato grupės draugai, t.y. jei viena koja juda, nepradėti inicijuoti judesio kita koja. Mokiniai keičiasi funkcijomis ir išbando įvairius aprašytus vaidmenis.</p> <p>Taip mokiniai tyrinėja ir atranda naujus judėjimo būdus. Laisvas judesys, prisilietimas ir neverbalinis bendravimas gali suteikti mokiniams netikėtų išvalgų apie save, aplinką.</p> <p>Mokomoji medžiaga: Frantic Assembly Masterclass: Building Blocks for Devising https://www.youtube.com/watch?v=gUqZPfGIX6U The Frantic Method: Creating Choreography https://www.youtube.com/watch?v=V7R_V2iCZoY</p>	
Kūrybiškumo Kultūrinė Pažinimo Pilietiškumo	A3 Pasirenka funkciją grupėje ir bendradarbiaudamas su kitais organizuoja šokio veiklos pristatymą klasės ar mokyklos renginyje.		
Pažinimo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos	A4 Analizuoja ir įsivertina šokio patirtį ir pasiekimus, išsiskeldamas šokio mokymosi	Mokiniai žodžiu ar asmeniniuose šokio dalyko užrašuose analizuoja ir įsivertina savo šokio patirtį atsakydami į klausimus: kaip man sekėsi pamokoje?	

	tikslus.	kokia užduotis mane skatino tobulėti? kokia užduotis man buvo „nepatogi“? ką naujo šiandien sužinojau? ką pasitvirtinau iš ankstesnių pamokų? kas nesisekė ir ką galiu padaryti, kad sektųsi geriau? Ilgesnės trukmės gebėjimų analizė ir refleksija diskusijos metodu ar raštu: ar man įdomu mokytis? ar pasitikiu savimi ir nebijau suklysti? ar turiu kantrybės tobulinti savo darbus, nedarau bet kaip? ar sugebu pasimokyti iš savo klaidų? ar sugebu pasidalyti savo žiniomis su kitais ir pasimokyti iš kitų? ar mokausi noriai, jaučiuosi tvirtai, tikiu, kad pasiseks?	
--	----------	--	--

7-8 klasė.

Šokio supratimas ir vertinimas. Prie užduoties nurodoma trukmė yra orientacinis laikas, per kurį mokiniai gali atlikti šią užduotį.

Ugdoma kompetencija	Pasiekimas	Užduotis	Trukmė
Pažinimo Kultūrinė Komunikavimo Kūrybiškumo	B1 Nusako stebėto, savo atlikto ar sukurto šokio elementų (erdvės, laiko, energijos) raišką ir įvardija bruožus, nusakančius šokio stilių.	Užduotis „Šokis netradicinėse erdvėse“ Mokytojas demonstruoja mokiniams vaizdo įrašus, kuriuose pateikiamos šokis netradicinėse erdvėse. Choreografų Airidos Gudaitės ir Lauryno Žakevičiaus (LowAir) šiuolaikinio ir urbanistinio šokio kompoziciją LR Seimo rūmuose, nuoroda https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000128077/sokis-plius-miestas-vilnius-lietuvos-respublikos-seimo-rumai Kauno šokio teatro „Aura“ šokėjų šokio ir Kauno tarpukario architektūros dermės interpretaciją Žaliakalnio funikulieriuje, nuoroda https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000083975/sokis-plius-miestas-kaunas-zaliakalnio-funikulierius Choreografės Agnijos Šeiko Pilies ir grandinių tiltų mechanikos ir trapių šokio linijų dialogą, nuoroda https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000130461/sokis-plius-miestas-klaipepa-pakeliamas-pilies-tiltas-ir-pasukamas-grandiniu-tiltas	1 pamoka

		<p>100 Places of Dance, nuoroda https://www.youtube.com/watch?v=IVRiC_23Puw</p> <p>Galimi klausimai, kuriais mokiniai diskutuoja: kokiose erdvėse šokėjai kaip šokėjai išnaudoja erdves, kuriose šoka kaip šokis dera su aplinka palyginkite, kuo skiriasi kompozicijos kaip buvo panaudoti erdvės lygiai, kryptys koks šokio ritmas, koks šokio tempas, kaip jis kinta kokia buvo pasirinkta judesių forma, judesių dydis koks šokio reiškinių žanras ir stilius kaip apibūdintumėte šokėjų techniką kaip muzika įtakoja sceninį veiksma</p>	
Pažinimo Kultūrinė Komunikavimo	B2 Nusako išgyventas ir suvoktas stebėto, savo atlikto ar sukurto šokio perteikiamas prasmes ir pagrindžia savo išvalgas.	<p>Mokiniai žodžiu analizuoja stebėtus „Šokis netradicinėse erdvėse“ vaizdo įrašus ir aptaria: kokia tema yra išreiškiama kompozicijose iš ko sprendžiate, kad tokia tema yra perteikta kaip šokio tema siejasi su šokio aplinka kokias asociacijas sukėlė stebėti šokio vaizdai ir kodėl</p>	20 min.
Pažinimo Kultūrinė Komunikavimo	B3 Vartodamas tinkamas šokio sąvokas išsako savo nuomonę apie stebėtą, savo atliktą ar sukurtą šokio kūrinį ir pagrindžia savo išvalgas.	<p>Užduotis „Žinau. Noriu sužinoti. Išmokau“. Mokiniai sąsiuvinio lapą suskirsto į tris dalis (gali naudotis kompiuteriais): I stulpelis „Ką žinau“, II stulpelis „Ką noriu sužinoti“, III stulpelis „Ką sužinojau“. Mokytojas pristato pamokos temą, pvz. „Baletas Lietuvoje ir pasaulyje“. Pirmame stulpelyje mokiniai surašo tai, ką jau žino apie baletą, jo istoriją. Antrame stulpelyje rašo dėstomos ir vaizdo medžiagos naujus faktus. Trečiame – susistemina ir analizuoja išminktą medžiagą, pateikia matytų spektaklių ar savo asmeninės patirties pavyzdžių. Mokiniai grupėse gali aptarti savo užrašus, pasidalinti patirtimi. Mokomoji medžiaga: Baletas: sužinok, pamatyk, įsimylėk ISTORIJA, nuoroda</p>	1 pamoka

		https://www.youtube.com/watch?v=y_j_Yy7aW44 Teatro elitas: baleto solistė ir pedagogė Aušra Gineitytė, nuoroda https://www.youtube.com/watch?v=xU877wDKVv0 Teatro elitas: baleto primarijus ir pedagogas Vytautas Kudžma, nuoroda https://www.youtube.com/watch?v=ZbfDVdXS348 Baleto fizika, nuoroda https://www.youtube.com/watch?v=rbruro5NZVg Teatro ABC - magiški baleto šokėjų bateliai - puantai, nuoroda https://www.youtube.com/watch?v=39B2th7ERzU Baleto paslaptys, nuoroda https://www.youtube.com/watch?v=ZGT4g7FHSvA	
--	--	--	--

7-8 klasė.

Šokio reiškinių ir kontekstų pažinimas. Prie užduoties nurodoma trukmė yra orientacinis laikas, per kurį mokiniai gali atlikti šią užduotį.

Ugdoma kompetencija	Pasiekimas	Užduotis	Trukmė
Pažinimo Kūrybiškumo Komunikavimo Kultūrinė	C1 Iš pavyzdžių atpažįsta ir pagal pateiktus kriterijus apibūdina pagrindinius šokio stilius ir žymiausias jų asmenybes.	<p>Mokiniai rengia pamokos arba ilgesnės trukmės individualius arba grupinius projektus. Siūlomos temos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šokis ir tradicijos. <p>Mokiniai apibūdina bendruomeninio gyvenimo tradicijas ir jų kaitą Lietuvoje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tautinis kostiumas. 	1-2 pamokos
Pažinimo Kūrybiškumo Komunikavimo Kultūrinė	C2 Nusako šokio vaidmenį tam tikroje istorinėje kultūrinėje epochoje ar regione.	<p>Mokiniai apibūdina XVIII–XIX a. pabaigos lietuvių ir kitų tautų tautinio kostiumo kilmę ir raidą, palygina savo tautos ir kitų Europos tautų nacionalinius kostiumus, svarsto šių dienų tautinio kostiumo puoselėjimo, nešiosenos tradicijas Lietuvoje ir kitose šalyse.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šokis ir tradiciniai amatai. <p>Mokiniai apibūdina amatininkystės tradicijų atspindžius šokamuosiuose rateliuose, žaidimuose, šiandienos choreografijoje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šokis, mitologija ir religija. <p>Mokiniai apibūdina pasaulėžiūros, mitologijos, religijos ir šokio sąsajas. Nagrinėja neatsiejamą ryšį su gamta, aptaria mitologinių sakmių ir kitų tautosakos žanrų mitinius personažus, dievybes ir kt. Apibūdina įvairių tautų šokamuosius apeiginius ir ritualinius šokius.</p>	

		<p>Mokomoji medžiaga: Lietuvos Dainų šventė „Čia – mano namai“. Šokių diena „Sodauto“. https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/58866/lietuvos-dainu-svente-cia-mano-namai-sokiu-diena-sodauto Lietuvos Tūkstantmečio dainų šventė "Amžių sutartinė". Šokių diena "Laiko brydėm" https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/23600/lietuvos-tukstantmecio-dainu-svente-amziu-sutartine-sokiu-diena-laiko-brydem Lietuvos moksleivių dainų šventė 2016. Šokių diena „Mano žemė“ https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/101806/lietuvos-moksleiviu-dainu-svente-2016-sokiu-diena-mano-zeme</p>	
Pažinimo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos	C3 Paaiškina šokio naudą, ugdantis sveikos gyvensenos įpročius, bendravimo nuostatas, kultūrinius poreikius ir meninį skonį, susiedamas su asmenine patirtimi.	<p>Užduotis „Iššūkis“.</p> <p>Užduoties aprašymas. Mokiniai, patariant mokytojui, pasirenka vieną šokio elementą arba tempimų pozą, sudėtingesnę judesio elementą, kurį norėtų įvaldyti. Galima pasirinkti individualiai, grupėmis arba visa klase, atsižvelgiant į mokinių fizinius gebėjimus. Išsikeltą iššūkį užfiksuoja raštu bei pažymi, kokį rezultatą per sutartą laikotarpį (pvz. per dvi savaitės ar vieną mėnesį) norėtų pasiekti.</p> <p>Kiekvieną dieną mokiniai fotografuoja arba fiksuoja vaizdo įrašė save atliekant būtent tik tą elementą. Po sutarto laikotarpio (dviejų savaičių, mėnesio ar kt.) mokiniai pristato savo pasiektą pažangą, iliustruodami vaizdo medžiaga ir pristatydami ryškiausius pokyčių momentus. Skatinama į užduoties pristatymą pažvelgti kuo kūrybiškiau, sugalvoti įvairius variantus perteikiant savo būseną (žodinis monologas), nuotaiką, aktyvumą, nusiteikimą, aplinką įvairiu užduoties vykdymo laikotarpiu. Siekiamo rezultato kitimas ir pasiektas rezultatas aptariamas su mokiniais ir, galbūt, išsikeliamas naujas „iššūkis“.</p> <p>„Iššūkio“ galimų elementų pavyzdžiai: atsistojimas ant rankų iškeliant ištiestas kojas į viršų prie sienos arba be jos; stovėjimas paralelinėje ištiestų per kelius kojų pozicijoje padėjus delnus ant žemės šalia pėdų;</p>	

		piruetas - vienas ar keli sukiniai ant vienos kojos. Pavyzdžius galima pasirinkti iš stebimos šokio vaizdo įrašų medžiagos, jos elementų.	
--	--	--	--

9-10 klasė.

Šokio raiška. Prie užduoties nurodoma trukmė yra orientacinis laikas, per kurį mokiniai gali atlikti šią užduotį.

Ugdoma kompetencija	Pasiekimas	Užduotis	Trukmė
Kultūrinė Kūrybiškumo Komunikavimo Pažinimo Pilietiškumo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos	A1 Šoka pavieniui, poroje ir grupėje, rodydamas psichofizinio laisvumo ir aktyvumo pagrindus, tyrinėdamas šokio elementus (erdvę, laiką, energiją, dinamiką), atsižvelgdamas į šokio žanrą ir stilių.	Užduotis „Judesio ritmika” mokinių judesio laisvumui, aktyvumui, koordinavimui pagal belgų choreografės Anne Teresa de Keersmaeker metodą. Pasiruošimas užduočiai. Mokytojas išmoksta medžiagą, pateiktą mokomojoje medžiagoje https://www.youtube.com/watch?v=l2LyQono6rk (11 minučių). Užduoties atlikimui kiekvienam mokiniui reikalinga kėdė. Užduoties aprašymas. Mokytojas pristato metodą, kad kiekvieną kalbos raidę ir ženklą (pvz. pauzę) galima sušokti tam tikrais judesiais. Viena raidė atitinka aiškius, fiksuotus judesius, kuriuos sušokame per keturis skaičius (“vienas” - vienas judesys, “du”- kitas judesys, “trys”- trečias judesys, “keturi”-pauzė). Mokiniai išsidėsto po vieną erdvėje, jie atsisėda ant kėdžių. Mokytojas rodo mokiniams, mokiniai mokosi kaip pagal A. Keersmaeker metodiką atliekamos A, B, C, D, E ir F raidės ir ženklas “pauzė”. Iš pradžių mokiniai minėtų raidžių sutartinius judesius mokosi atsisėdę ant kėdžių, vėliau tuos pačius judesius gali išbandyti atsistoję, arba žemiausiame lygyje, atsiklaupę. Išbandomi skirtingi muzikiniai tempai - lėtai, greičiau, greitai. Mokytojas formuluoja užduotis sudėdamas raides atsitiktine tvarka, pvz. A+pauzė+E+B. Tą patį eiliškumą galima kartoti nenutrūkstamai keletą kartų. Užduoties atlikimui mokiniams, pagal poreikį, reikia skirti laiko, kad jie sukoordinuotų užduoties eigą, judesių seką ir kryptis, judesius atliktų ritmiškai. Mokytojo užduotis mokiniai gali atlikti ir pavieniui, ir nedidelėmis ar didesnėmis grupėmis, tikslu padėti vieni kitiems. Užduotyje labai svarbi judesių fiksacija ir energija, skatinama mokinių savita judesio atlikimo raiška.	25 min.

		Mokomoji medžiaga, nuoroda https://www.youtube.com/watch?v=l2LyQono6rk	
Kūrybiškumo Komunikavimo Kultūrinė Pažinimo Pilietiškumo	A2 Pavieniui, poroje ir grupėje kuria šokio fragmentą, atsižvelgdamas į kūrybinio sumanymo idėją, šokio žanrą ir stilių, tyrinėdamas šokio elementus (erdvę, laiką, energiją).	Mokiniai, išmokę A1 pasiekime pateiktą raidžių atlikimo judesiu metodiką, kuria šokį arba jo fragmentą, panaudodami įgytas raiškos žinias. Mokiniam skiriama vienoda sąlyga - panaudoti visas šešias raides ir pauzės ženklą, kurių choreografiją jie jau žino, pačių mokinių sugalvota seka, panaudojant komponavimo principus, atlikimo manierą, šokio elementus. Kadangi mokiniams nebereikia kurti naujų judesių, jie savo kūrybinius sprendimus orientuoja į sumanymo idėją, dramaturgijos principus (pvz. įžanga-vystymas-kulminacija-pabaiga), į darbą kuriant pavienius ir masinius planus ir priimant sprendimus kūrybinėje grupėje. Sudėtingesnė užduotis: kūrybiniame sumanyme pritaikyti keletą komponavimo principų – kanono, sinkopės ir sinchroninio atlikimo kuriamo šokio ar jo fragmento unikalumui atskleisti. Anne Teresa De Keersmaeker pasirodymų nuorodos: https://www.youtube.com/watch?v=FM9ZVuCBG5c https://www.youtube.com/watch?v=L1sKT8vnaKQ	25 min.
Kūrybiškumo Kultūrinė Pažinimo Pilietiškumo	A3 Individualiai ar su grupe organizuoja šokio veiklos pristatymą klasės ar mokyklos renginyje ar skaitmeninėje erdvėje, bendradarbiaudamas ir planuodamas įvairius veiklos etapus.	Ilgalaikė užduotis „Šokis ir mano mokykla“ Užduoties aprašymas. Mokytojas supažindina mokinius su užduoties idėja pažinti mokyklos architektūras ir joje esančių patalpų su konkrečiomis paskirtimis erdves per meninę prizmę, savo išvalgas atskleisti šokio raiška bei parengti pristatymą skaitmeninėje erdvėje. Mokiniai išsako savo mintis, kokios mokykloje yra pagrindinės erdvės, pvz. fojė, valgykla, laiptai į aukštus, sporto ir aktų salės, koridoriai, mokyklos kiemas bei specialių paskirčių patalpas, pvz. biblioteka, technologijų, informacinių technologijų kabinetai, chemijos laboratorija, rūbinės ir kt. Mokytojas kelia tikslą - mokiniams savo kūrybos šokio etiudais atskleisti mokyklos architektūros ir erdvių su paskirtimis matymą, pajautimą naujais, netikėtais rakursais, idėjomis ir energetika. Mokinių kūrybiniuose darbuose vienam paveikslui gali būti pasitelktas vienas žanras, tačiau skirtingiems paveikslams gali būti pasirinkti skirtingi šokio žanrai. Mokiniai paveiksluose gali naudoti jiems jau	2-3 pamokos

		<p>žinomų šokių ar judesių fragmentus, juos pritaikydami, interpretuodami pagal išsikeltas idėjas. Pavyzdžiui paveiksle “Biblioteka” gali panaudoti A1 ir A2 pasiekimų užduotyse įgytas žinias ir gebėjimus.</p> <p>Mokiniai planuojasi užduoties įgyvendinimo veiklos etapus, sudaro veiklų įgyvendinimo darbo grupes ir veiklų laikraštį.</p> <p>Veiklų pavyzdžiai:</p> <p>kuria vaizdo medžiagos scenarijų</p> <p>sudaro erdvių, kuriose vyks šokio paveikslai planą;</p> <p>apibūdina kiekvieno paveikslo idėją ir ją pristato;</p> <p>parengia kiekvienam paveiksliui laisvos formos scenarijų;</p> <p>ieško muzikos įrašų;</p> <p>numato kiekviename paveiksle dalyvaujančių atlikėjų skaičių (gali būti solo, duetų, masinės scenos);</p> <p>kuria paveikslų choreografiją;</p> <p>planuoja repeticijų ir filmavimo laiką;</p> <p>numato atlikėjų įvaizdį (apdranga, detalės, grimas)</p> <p>montuoja nufilmuotų paveikslų vaizdo medžiagą.</p> <p>Užduoties rezultatus galima pristatyti mokyklos bendruomenei keliais būdais. Pavyzdžiui, mokinių sukurtas vaizdo filmas „Šokis ir mano mokykla” gali būti rodomas ekranuose mokyklos fojė. Taip pat rezultatą mokykloje galima pristatyti “gyvai”, pvz. pertraukų tarp pamokų metu, iš anksto informavus mokyklos bendruomenę kokioje erdvėje, per kokią pertrauką vyks pasirodymas. Kūrybinį mokinių darbą, galima patalpinti mokyklos puslapyje skaitmeninėje erdvėje taip pristatant savo mokyklą socialinėje erdvėje.</p> <p>Užduoties idėja pritaikyta pagal vykdytą Lietuvos šokio informacijos centro projektą „Šokis plus miestas”. Pavyzdžiai nuorodose:</p> <p>https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000128075/sokis-plus-miestas-vilnius-lietuvos-nacionalinis-operos-ir-baleta-teatras</p> <p>https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000084198/sokis-plus-miestas-kaunas-filharmonija</p> <p>https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000129089/sokis-plus-miestas-klaipepos-</p>	
--	--	--	--

		energijos-silumine-elektrine	
Pažinimo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos	A4 Analizuoja ir įsivertina šokio patirtį ir pasiekimus, išsikeldamas šokio mokymosi tikslus ir pasirinkdamas tinkamus šokio mokymosi būdus.	Mokiniai išsikelia mokymosi tikslus, nusistato lūkesčius, planuoja savo laiką veikloms atlikti. Pamokoje įvardina/įsivardina žodžiu ar raštu: patys formuluoja uždavinį, ko jie norės išmokti per pamoką, kokius mokymosi būdus norėtų taikyti, pagal gebėjimus pasirenka užduotis. Ilgesnės trukmės gebėjimų analizė ir refleksija diskusijos metodu ar raštu: per kiek laiko pasiruošiu pamokai? per kiek laiko pasiruošiu atsiskaitymui reikalingą medžiagą? per kiek laiko įgyvendinu pamokos projektus, atlieku kūrybinius ir kitus darbus?	25 min.

9-10 klasė.

Šokio supratimas ir vertinimas. Prie užduoties nurodoma trukmė yra orientacinis laikas, per kurį mokiniai gali atlikti šią užduotį.

Ugdoma kompetencija	Pasiekimas	Užduotis	Trukmė
Pažinimo Kultūrinė Komunikavimo Kūrybiškumo	B1 Nusako stebėto, savo atlikto ar sukurto šokio elementų (erdvės, laiko, energijos) raišką ir įvardija bruožus, nusakančius šokio žanrą ir stilių.	Mokiniai žodžiu arba raštu analizuoja šokio reiškinių pavyzdžius pagal šiuos požymius: šokio reiškinių choreografas, atlikėjai. apibūdinkite šokio reiškinių žanrą ir stilių. ar šokio žanras, stilius tinkami sumanymo idėjai perteikti? kokiai žiūrovų grupei kūrinys skirtas? kaip apibūdintumėte šokėjų techniką? kaip muzika įtakoja sceninį veiksma? kaip scenografija atliepia šokio žanrą? ar matėte daugiau šio choreografo ar šokėjų darbų, kuo jie skiriasi?	15 min.
	B2 Analizuoja išgyventas ir suvoktas stebėto, savo atlikto ar sukurto šokio perteikiamas prasmes ir pagrindžia savo įžvalgas.	Mokiniai žodžiu arba raštu analizuoja šokio reiškinių pavyzdžius pagal šiuos požymius: Koks sceninis siužetas pasakojamas? Kaip nusakytumėte stebėto šokio reiškinių santykį su gyvenimo tikrove? Kaip apibūdintumėte savo reakcijas ir kodėl?	10 min.

		Kokias asociacijas, įspūdį sukėlė stebėtas šokio reiškinys ir kodėl? Kaip muzika veikė jūsų emocijas? Jūsų asmeniniai komentarai.	
	B3 Vartodamas tinkamas šokio sąvokas išsako savo nuomonę apie stebėtą, savo atliktą ar sukurtą šokio kūrinį, palygina ir pagrindžia savo išvargas.	Mokiniai žodžiu arba raštu analizuoja šokio reiškinio pavyzdžius pagal šiuos požymius: Stipriausi ir labiausiai įsiminę šokio reiškinio momentai, epizodai. Kodėl juos išskiriate? Kaip ir ar įsivaizduojate šį šokį kitoje erdvėje? Kaip apibūdintumėte sumanymo muziką? Jūsų įgyta nauja (arba ne) patirtis žiūrint kūrinį ir jį individualiai interpretuojant.	10 min.

9-10 klasė.

Šokio reiškinų ir kontekstų pažinimas. Prie užduoties nurodoma trukmė yra orientacinis laikas, per kurį mokiniai gali atlikti šią užduotį.

Ugdoma kompetencija	Pasiekimas	Užduotis	Trukmė
Pažinimo Kūrybiškumo Komunikavimo Kultūrinė	C1 Iš pavyzdžių atpažįsta ir palygina šokius pagal būdingus tam tikro istorinio laikotarpio, krašto, žanro ir stiliaus šokio bruožus. C2 Apibūdina šiandienos stilistinę šokio įvairovę, šiuolaikinių technologijų poveikį jai ir santykį su praeities šokio menu.	Užduotis „Šokio įvairovė“. Mokiniai, aptarę su mokytoju, pasirenka tam tikrą šokio žanrą ar stilių. Pavyzdžiui, šokio žanras gatvės šokiai (angl. Street dance). Mokiniai aptaria ir pasidalija informacija, kas žino šio žanro šokių stilių. Galimi atsakymai: hiphopas (angl. Hip hop), hausas (angl. House), poppingas (angl. Popping), breikas (angl. Breaking), vakingas (angl. Waacking) ir kt. Mokiniai grupėmis parengia gatvės šokių stilių pristatymą. Vienai darbo grupei tenka vienas stilius. Jį mokiniai gali išsitraukti burtų keliu, traukiant lapelius su užrašytu stilių pavadinimu. Siūlymai šokio stiliaus analizei ir pristatymo parengimui: kilmės istorija ir raida užsienyje ir Lietuvoje; pagrindiniai stiliaus bruožai, judesiai, kūrybos principai; vaizdo medžiaga ir/ar praktiniai pavyzdžiai, pateikiami atlikti visai auditorijai; žymiausi pasirinkto stiliaus Lietuvos šokėjai ir renginiai Lietuvoje; filmai apie šį stilių arba kuriuose galime jį pamatyti.	1-2 pamokos

		<p>Po mokinių darbų pristatymų, apibendrinus informaciją mokytojas pateikia protmūšio žaidimo metodu žinių pakartojimą Kahoot žaidimų programos internetiniu įrankiu. Užduotis gali būti pamokos trukmės, o taip pat ilgalaikė. Pristatymų rezultatai, apibendrinimai ir diskusijos gali paskatinti naujų šokio veiklų inicijavimą ir atsiradimą mokykloje.</p> <p>Mokomoji medžiaga: WAACK IN LT – Vakingo stiliaus pradžiamokslis, nuoroda https://www.youtube.com/watch?v=-g114wG-7Q Gatvės šokių stiliai iš arčiau, nuoroda https://www.youtube.com/watch?v=Oowzo_85MRs&t=53s Lietuvos gatvės šokių dokumentika „The circle“, nuoroda https://www.youtube.com/watch?v=vtDG4VYqEOI</p>	
Pažinimo Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos	C3 Aptaria šokio veiklos teikiamos emocinės ir kinestetinės patirties reikšmę visapusiškai asmenybės saviugdai ir vertybių formavimuisi, susiedamas su asmenine patirtimi.	<p>Mokiniam skiriama užduotis parašyti refleksiją (apimtis 300 žodžių), kurioje aprašo savo asmeninę ūgtį per šokio veiklą.</p> <p>Siūlomos kryptys: ar noriai mokausi, darau pažangą; ar kritiškai ir kūrybiškai mąstau; ar noriai įsitraukiu į mokyklos ir bendruomenės gyvenimą, rodau iniciatyvą; ar renkuosi sveiką, saugų gyvenimo būdą; ar pozityviai elgiuosi; ar saugau gamtą ir aplinką.</p>	1 pamoka

7. Skaitmeninės mokymo priemonės

Eil. Nr.	Pavadinimas	Trumpa anotacija	Nuoroda
1.	Vaizdo pamoka	LRT pamokėlė „Pasaulio šokių diskoteka: keliaukime aplink pasaulį šokio ritmu“, kuri skirta pasaulio šokiams apžvelgti. Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000110404/lrt-pamokeles-pasaulio-sokiu-diskoteka-keliaukime-aplink-pasauli-sokio-ritmu
2.	Vaizdo pamokos	Vilniaus humanistinės mokyklos vaizdo pamokų kanalas. Žr. „Šokio pamokos“. Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=RSiUxZJC41Q&list=PLRwXGEK3Mjppq--Tk2Wzdr_6QqWEm9pyW
3.	Vaizdo įrašas	Sergejaus Prokofjevo baleto vaikams „Pelenė“ vaizdo įrašas. Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/1013674291/sergejus-prokofjevas-baletas-vaikams-pelene
	Vaizdo įrašas	Lietuvių liaudies šokio ir žaidimo „Kiškėlis“, atliekamo ansamblio „Kuršiukai“ vaizdo įrašas. Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=QKRegDrGLmE
4.	Vaizdo įrašas	Lietuvių liaudies šokio „Grečiniškė“, vaizdo įrašas. Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=tFH4XeLOd6k
5.	Vaizdo įrašų biblioteka	Tarptautinė video šokių vaizdo įrašų biblioteka. Kalba –anglų. Nemokama.	https://www.numeridanse.tv
6.	Vaizdo įrašų biblioteka	Tarptautinė video šokių vaizdo įrašų biblioteka. Kalba –anglų. Nemokama.	https://allworlddance.com/
7.	Vaizdo įrašas	Estų tradiciniai šokiai Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=gDVUzco0Ja8
8.	Vaizdo įrašas	Vokiečių tradiciniai šokiai Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=u-CsMBM5Iqg
9.	Vaizdo įrašas	Lietuvių liaudies sceninio šokio paprastųjų žingsnių pradžiamokslis. Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=wpF-bvgnl60
10.	Vaizdo įrašas	Lietuvių liaudies sceninio šokio paprastųjų žingsnių deriniai judant erdvėje Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=ESHchVZ-woI
11.	Vaizdo įrašas	Lietuvių liaudies sceninio šokio Tūpsniai, stiebsniai, supamieji žingsniai, brauktukai, bėgamieji	https://www.youtube.com/watch?v=CLpbsrPxeH4

		žingsniai: Kalba –lietuvių. Nemokama.	
12.	Vaizdo įrašas	Lietuvių liaudies sceninio šokio Paprastųjų ir bėgamųjų žingsnių deriniai: Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=wohil8O_sZ8&t=7s
13.	Vaizdo įrašas	Lietuvių liaudies sceninio šokio Dvigubieji žingsniai (stangrus, užkeičiamasis, kryžiuojamasis ir kt.), kabilo žingsnis, eglutė: Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=ndsSb4VJEjU
14.	Vaizdo įrašas	Lietuvių liaudies sceninio šokio Lietuvių liaudies sceninio šokio žingsnių deriniai: Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=O60_rnowTh8
15.	Vaizdo įrašas	Lietuvių liaudies sceninio šokio Polka ir jos variantai: Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=YxDAjZwm09E
16.	Vaizdo įrašas	Lietuvių liaudies sceninio šokio Polkų bei jų variantų deriniai: Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=HpWOGrOLpzA
17.	Vaizdo įrašas	Lietuvių liaudies sceninio šokio Lietuvos moksleivių dainų šventė. Šokių diena „Mano žemė“ (2016) Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/101806/lietuvos-moksleiviu-dainu-svente-2016-sokiu-diena-mano-zeme
18.	Vaizdo pamoka	Video pamokoje „Renesansas. Istorinio šokio pradžia (XV a.)“ pateikiami pirmieji Europos šokio istorijos rašytiniai šaltiniai su renesansinių šokių pavyzdžiais. Aptariamos šokių grupės „bassedanze“ ir „balli“. Pristatomi pagrindiniai XV a. šokių žingsniai ir bandoma atsakyti į klausimą: „Ar XV a. taip buvo šokama ir Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje?“ Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=FEU8n9CogBk
19.	Vaizdo pamoka	Renesansas. Istorinio šokio pradžia (XV a.)/ Europos šokio istorija Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=FEU8n9CogBk
20.	Vaizdo pamoka	Renesansas. Šokio suklestėjimas (XVI a. – XVII a. I p.) Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=gHcC-YxrAoo
21.	Vaizdo pamoka	Barokas. Profesionaliojo šokio	https://www.youtube.com/

		atsiradimas (XVII a. – XVIII a. I p.) Kalba –lietuvių. Nemokama.	watch?v=E4Olfj12NSE
22.	Vaizdo pamoka	Barokas. Kontradansai užkariauja Europą (XVII a. – XVIII a. I p.) Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=HwlfzAqGIEQ
23.	Vaizdo pamoka	Virtuali Renesanso šokio pamoka „Pažintis su renesanso šokiu ir etiketu (teorija ir praktika)“ Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=cRifGfoc1F4&t=256s
24.	Vaizdo pamoka	Klasicizmas. Klasikinio šokio triumfas (XVIII a. II p. – XIX a.) Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=BavaOf3XpwI
25.	Vaizdo pamoka	Romantizmas. Saloninių šokių žavesys (XIX a.) Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=bFf4kgce9p4
26.	Vaizdo pamoka	Modernizmas. Modernaus šokio įsigalėjimas (XIX a. II p. - XX a. I p.) Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=H-fmIJD8SCA
27.	Vaizdo pamoka	Modernizmas. Tautiniai šokiai Lietuvoje (XX a. I p.) Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=5Ak47e3MA
28.	Vaizdo pamoka	Postmodernizmas. Šiuolaikinio šokio neapibrėžtumas (XX a. II p. – XXI a.) Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=Eg7Pz8x16r0&t=127s
29.	Vaizdo pamoka	Šokis Dainų šventėje (XX a. vid. – XXI a.) Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=ECKCYqp8JNU
30.	Vaizdo pamoka	Šiuolaikinis šokis Šokio planeta Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=C7-t3RSj_g&list=PLomMA46ic10CRB-jX_QRIfN-YDtij9IkY
31.	Vaizdo pamoka	Šokio planeta: kalbėjimas kūnu I dalis. Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=yMhk6MVh8MI&list=PLomMA46ic10CRB-jX_QRIfN-

			YDtij9IkY&index=2
32.	Vaizdo pamoka	II dalis. Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=6T22zcg8aDQ&list=PLomMA46ic10CRB-jX_QRIfN-YDtij9IkY&index=4
33.	Vaizdo pamoka	III dalis. Kalba –lietuvių. Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=YyGiooS-k5Y&list=PLomMA46ic10CRB-jX_QRIfN-YDtij9IkY&index=3

8. Literatūros ir šaltinių sąrašas

1. Banevičiūtė Birutė. Šokio didaktika: paradigminės kaitos kontekstas ir turinys. Vilnius: Lietuvos edukologijos universiteto leidykla, 2014, p. 389-426.
2. Corteville, M. K. Dance your way to communication: Dance movement therapy to increase self-esteem, poor body image, and communication skills in high school females, 2009.
3. Susan Au., Baletas ir modernusis šokis, Vilnius: R. Paknio leidykla, 2000.

9. Užduočių ar mokinių darbų, iliustruojančių pasiekimų lygius, pavyzdžiai.

9-10 klasė. Vertinti galima ir reiktų ne tik šokio atlikimo ar kūrybinės užduotis. Tinka organizuoti testus, kurie gali padėti atskleisti mokinių stebėjimo, analizavimo ir vertinimo kompetenciją. Pavyzdžiui, užduotis, skirta patikrinti gebėjimą iš pavyzdžių atpažinti ir palyginti šokius pagal būdingus tam tikro meto, krašto, žanro, stiliaus šokio bruožus (9-10 klasė). Užduočiai reikalingi vaizdo įrašai su įvairiais šokių pavyzdžiais. Pateikus juos pamokų ciklo pradžioje galima nustatyti, ką mokiniai jau žino apie šokius, kokių žinių jiems trūksta. Tą pačią užduotį pateikus ciklo pabaigoje, kai jau yra stebėti įvairūs šokiai, analizuoti jų būdingi bruožai, galima nustatyti mokinių pažangą ir pasiekimus. Pateikiant šokio pavyzdį siūloma mokinių prašyti parašyti šokio pavyzdžio žanrą, laikotarpį, kraštą, formą bei nurodyti bruožus, pagal kuriuos jie tai nustatė. Pavyzdžiui, rodoma klasikinio baletu "Gulbių ežeras" ištrauka, kur šoka du šokėjai – vyras ir moteris.

Atsakymai:

Žanras – baletas, bruožai – specifiniai judesiai, pozos, apranga ir pan.

Stilius – klasikinis, bruožai – dramaturginė forma, apranga ir pan.

Kraštas – Rusija (pagal tai, kur buvo sukurtas šis baletas), bruožai – faktinės žinios, kas šio baletu autorius ir pan.

Forma – duetas (pas de deux), bruožai – šoka du šokėjai ir pan.

Jei nėra galimybių demonstruoti vaizdo medžiagą, galima pateikti nuotraukas arba bent jau pavadinimus, kuriuos reiktų suskirstyti pagal priklausomybę. Pavyzdžiui, atrinkite ir surašykite į atskirus stulpelius (A, B, C, D) tris tinkamus atsakymus: salsa, solo, baletas, klasikinis, duetas, ansamblis, pramoginis šokis, gavotas, kepurinė, valsas, modernus, hiphopas, romantinis, sceninis, sutartinė, dinamika, liaudies šokis, buitinis, kiškelis, ritmas, erdvė, meškutė, ritualinis, flamenko, buto, klumpakojis, polka, ratas, krepšelis, suktinis.

A. Šokio žanrai	C. Šokio forma	E. Šokis
B. Šokio stiliai	D. Šokio rūšis	F. Šokio elementai

Vertinimas. Už kiekvieną teisingą atsakymą skiriamas 1 taškas. Didžiausias taškų skaičius 18

Atsakymai:

A	baletas, pramoginis šokis, liaudies šokis
B	klasikinis, romantinis, modernus
C	duetas, ansamblis, solo
D	ritualinis, sceninis, buitinis
E	salsa, valsas, gavotas
F	ritmas, erdvė, dinamika